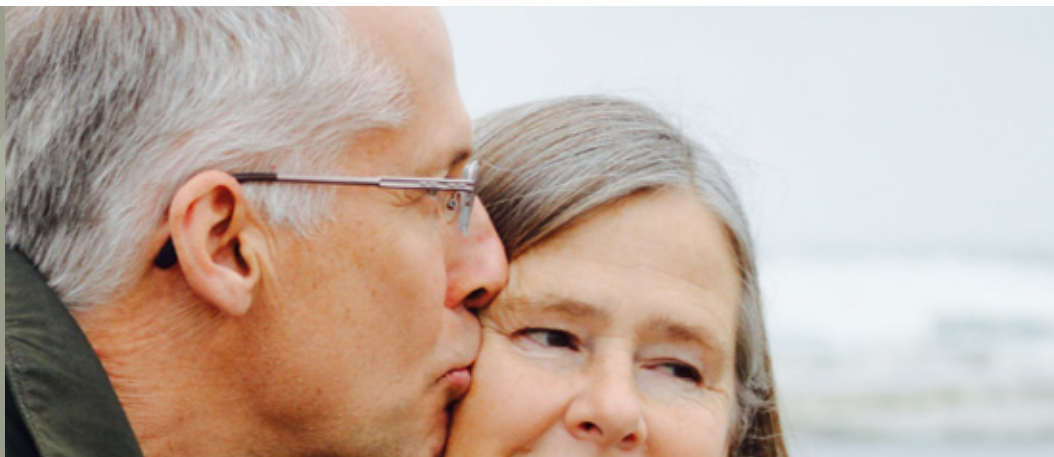

Årsrapport 2021

Om TKP

Trondheim kommunale pensjonskasse er en pensjonsordning for Trondheim kommunes arbeidstakere og andre foretak som kommunen har eller har hatt eierandel i, eller som har nær tilknytning til kommunen. Pensjonskassen skal yte alders- og uførepensjoner til medlemmene og ektefelle- og barnepensjon til etterlatte. Pensjonskassen har 14 465 aktive medlemmer og utbetaler 10 093 pensjoner månedlig.

Pensjonskassen ble etablert i 1913, og er en selvstendig juridisk enhet under tilsyn av Finanstilsynet.

Styret

Styreleder: Ida Espolin Johnson

Nestleder: Svein Sivertsen

Styremedlem: Kjersti Aas

Styremedlem: Ragnar Torvik

Styremedlem: Ferhat Güven

Styremedlem: Roger Mogseth

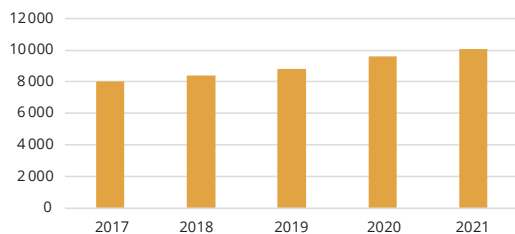
Styremedlem: Sonia Tangen

Innhold

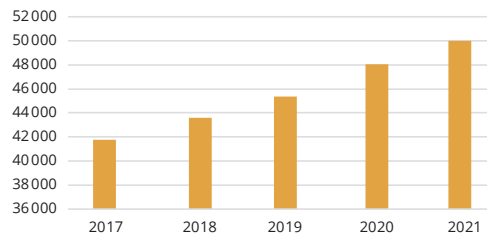
Nøkkeltall	4
Styrets årsberetning for 2021	6
Resultatregnskap	19
Balanse	21
Oppstilling over endringer i egenkapital	23
Kontantstrømpoppstilling	23
Noter til regnskapet	24
Regnskapsprinsipper	24
Note 1 – Kapitalavkastning	29
Note 2 - Fordringer på og investeringer i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for	29
Note 3 - Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	29
Note 4 - Aksjer og andeler	30
Note 5 - Ansvarlig lånekapital i andre foretak	32
Note 6 - Andre forpliktelser	32
Note 7 - Pensjoner m.v	33
Note 8 - Endring i forsikringsforpliktelser	33
Note 9 - Forsikringsforpliktelser – bransjefordeling	34
Note 10 - Solvensmargin	34
Note 11 - Lønns- og pensjonskostnader egne ansatte	34
Note 12 - Ytelser og lån til ledende ansatte og styret	35
Note 13 - Forsikringsrelaterte driftskostnader og andre kostnader	36
Note 14 - Skattekostnad	36
Note 15 - Resultatanalyse	37
Note 16 - Flytting til og fra pensjonskassens pensjonsordning	38
Note 17 - Poster utenom balansen	39
Note 18 - Beskrivelse av pensjonsordningen	39
Note 19 - Virkningen av endringer i forutsetninger	42
Note 20 - Transaksjoner med nærstående parter	42
Note 21 - Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter	43
Note 22 - Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultatet	45
Note 23 - Investeringseiendommer	46
Note 24 - Investeringer som holdes til forfall	47
Note 25 - Obligasjoner og obligasjonsfond	47
Note 26 - Utlån og fordringer til amortisert kost (obligasjoner med pant)	48
Note 27 - Finansielle derivater	48
Note 28 - Evigvarende ansvarlig lån	48
Note 29 - Reassuranse	48
Note 30 - Innskutt egenkapital	49
Note 31 - Hendelser etter balansedagen	49
Forsikringsteknisk oppgjør	51
Revisors beretning	52
Aktuarerklæring	54

Nøkkeltall

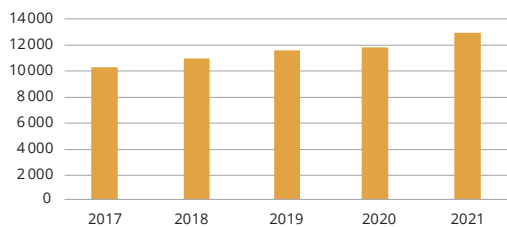
Antall pensjoner

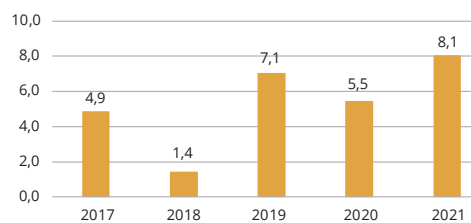
Aktive og fratrådte medlemmer

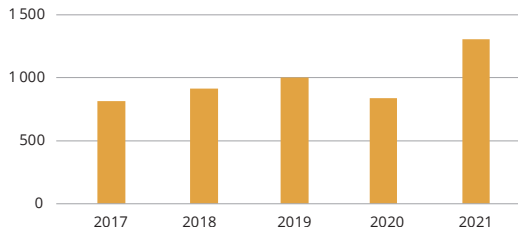
Premiereserve

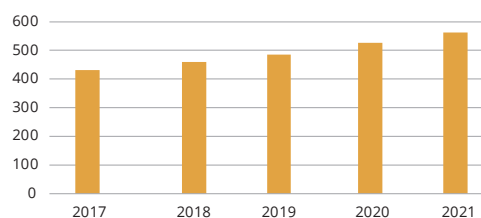
Verdijustert avkastning

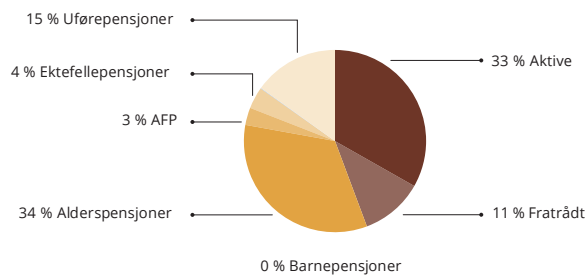
Premieinntekter

Utbetalte pensjoner

Reservefordeling etter medlemstype

Nøkkeltall i 1.000 kr	2021	2020	2019	2018	2017
Regnskapstall					
Premieinntekter (uten tilflyttede reserver)	1 309 627	835 935	1 000 803	917 417	814 743
Utbetalte pensjoner	563 608	528 405	484 545	461 459	433 040
Driftskostnader	36 692	34 774	32 727	33 780	30 987
Sum egenkapital (inkl. RUF) ¹⁾	1 664 618	1 579 496	1 472 222	1 317 918	1 201 839
Ansvarlig lånekapital	100 575	100 575	100 575	100 575	100 575
Premiereserve	12 825 448	11 812 627	11 516 917	10 870 987	10 290 759
Tilleggsavsetninger	980 973	901 705	742 873	598 288	651 586
Kursreguleringsfond	2 427 969	1 573 146	1 146 259	688 224	738 487
Premiefond	744 459	939 726	225 231	183 101	148 590
Forvaltningskapital	18 802 199	16 931 294	15 227 832	13 820 923	13 175 693
Medlemmer					
Antall aktive medlemmer	14 465	14 130	13 291	13 357	13 160
Fratrådte med rettighet	9 584	7 482	6 989	6 622	6 337
Fratrådte uten rettighet	25 935	26 415	24 920	23 545	22 200
<i>Sum aktive og fratrådte</i>	<i>49 984</i>	<i>48 027</i>	<i>45 200</i>	<i>43 524</i>	<i>41 697</i>
Alderspensjonister	6 051	5 738	5 146	4 779	4 442
AFP og tidligpensjonister	496	487	502	501	463
Uførepensjonister	2 588	2 448	2 263	2 253	2 228
Ektefellepensjonister	902	895	863	823	827
Barnepensjonister	56	60	47	42	45
<i>Sum pensjoner</i>	<i>10 093</i>	<i>9 628</i>	<i>8 821</i>	<i>8 398</i>	<i>8 005</i>
<i>Sum forsikrede</i>	<i>60 077</i>	<i>57 655</i>	<i>54 021</i>	<i>51 922</i>	<i>49 702</i>
Forholdstall					
Verdijustert avkastning ²⁾	8,06 %	5,47 %	7,07 %	1,42 %	4,88 %
Bokført avkastning	2,85 %	2,74 %	3,66 %	1,95 %	2,56 %
Driftskostnader/gjennomsnitt.forv.kapital	0,21 %	0,22 %	0,23 %	0,25 %	0,24 %
Soliditet					
Solvenskapitaldekning uten overg.regel	166 %	186 %	178 %	174 %	
Solvenskapitaldekning med overg.regel	166 %	186 %	178 %	174 %	
Stresstest I - bufferkapitalutnyttelse				68 %	68 %
Solvensmargin	348,1 %	355,9 %	359,8 %	343,5 %	346,1 %
Gjennomsnittlig grunnlagsrente	2,33 %	2,37 %	2,49 %	2,52 %	2,56 %

1) Risikoutjevningfond

2) TKP har felles forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen, og porteføljene har samme avkastning

Styrets årsberetning for 2021

1. Innledning

Trondheim kommunale pensjonskasse forvalter pensjonsordningen for ansatte i Trondheim kommune og selskaper med nær tilknytning til kommunen. Pensjonskassens formål er å yte pensjon til medlemmer og andre pensjonsberettigede.

2021 ble et godt år for pensjonskassen. Den verdijusterte avkastningen ble 8,1 prosent. Avkastning fra børsnoterte aksjer og private equity var de største bidragsyterne. Styret anser avkastningen som god og på linje med andre leverandører av offentlig tjenestepensjon.

Aksjeandelen i kollektivporteføljen ble i løpet av året økt fra 24 til 30 prosent. En høyere aksjeandel øker forventet avkastning, noe som er i arbeidsgivernes interesse. Pensjonskassens finansielle soliditet gjorde det mulig å øke risikoen noe gjennom året. Det er styrets oppfatning at TKP står godt rustet ved inngangen til 2022.

Styret ønsker at pensjonskassen skal være en ansvarlig investor og forvalter av medlemmenes pensjonsmidler. Målet er høyest mulig avkastning innenfor ansvarlige rammer. Bærekraftige investeringsvalg handler både om å bidra positivt til en bærekraftig utvikling, og redusere bærekraftsrisikoen i porteføljen.

Driften fungerer godt og aktiviteten er høy. Vi ser stor økning i pensjonssamtaler og medlemmer som ønsker en prognose på fremtidige pensjonsutbetalinger. I 2021 mottok vi 655 søknader, fordelt på alderspensjon (155), uførepensjon (386) og AFP (114). I 2020 mottok vi 543 søknader.

Koronapandemien satte et betydelig preg også på 2021. Lokale og sentrale smittevernstiltak har medført mye bruk av hjemmekontor og vi har hatt åpent for medlemmer kun i begrenset omfang. Gode digitale løsninger gjør imidlertid at hjemmekontor fungerer godt, og vi opplever at medlemmer og pensjonister er godt betjent på telefon og ved digitale møter. Vi har gjennomført digitale og fysiske kurs i ny offentlig tjenestepensjon for flere enheter i Trondheim kommune. Vi jobber kontinuerlig med forbedring av prosesser og utvikling av medarbeiderne.

2. Pensjonskassens virksomhet

Virksomhetsområde

TKPs formål er å yte alders- og uførepensjon til medlemmene og ektefelle- og barnepensjoner til deres etterlatte. Pensjonsordningen er en offentlig tjenstepensjonsordning etter sentral generell særavtale (SGS) for kommunal sektor. TKP er pliktig pensjonsordning for ansatte i Trondheim kommune og tilknyttede enheter. Det er imidlertid unntak for sykepleiere som har lovpålagt pensjonsordning i Sykepleierordningen som administreres av Kommunal Landspensjonskasse (KLP), og undervisningspersonale som har lovpålagt medlemskap i Statens Pensjonskasse (SPK).

TKP er en selvstendig juridisk enhet, og virksomheten er i hovedsak underlagt det samme regelverket som gjelder for finans- og forsikringsbransjen. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra kommunens midler, og pensjonskassen hefter ikke for kommunens forpliktelser. Pensjonskassen har konsesjon og står under tilsyn av Finanstilsynet.

Mål og strategi

Pensjonskassens overordnede mål er å være Trondheim kommunes foretrukne pensjonsleverandør. Dette skal pensjonskassen oppnå ved å forvalte og finansiere utbetalinger til nåværende og fremtidige pensjonister på en slik måte at behovet for tilskudd til pensjonsordningen fra arbeidsgiverne blir lavest mulig over tid.

Virkemidlene er god avkastning på den kapitalen pensjonskassen har til forvaltning og en kostnadseffektiv drift av virksomheten. Pensjonsløftet kommunen og de øvrige arbeidsgiverne gir sine ansatte skal innfris over en lang periode. Samtidig skal kortsiktige regulatoriske dekningskrav oppfylles. Ved forvaltningen av pensjonskassens kapital må begge hensyn ivaretas innen rammen av forsvarlig risikoeksponering.

Videre skal pensjonskassen yte god service til medlemmer og arbeidsgivere. Det innebærer å gi god informasjon om rettigheter og plikter, og utbetale pensjoner til rett person med riktig beløp til rett tid.

Styret

Virksomheten ledes av et styre på syv medlemmer. Fem av styremedlemmene oppnevnes av Trondheim bystyre, og to av arbeidstakernes organisasjoner. Styret er valgt for perioden 2019-2023. Tre av syv medlemmer er kvinner.

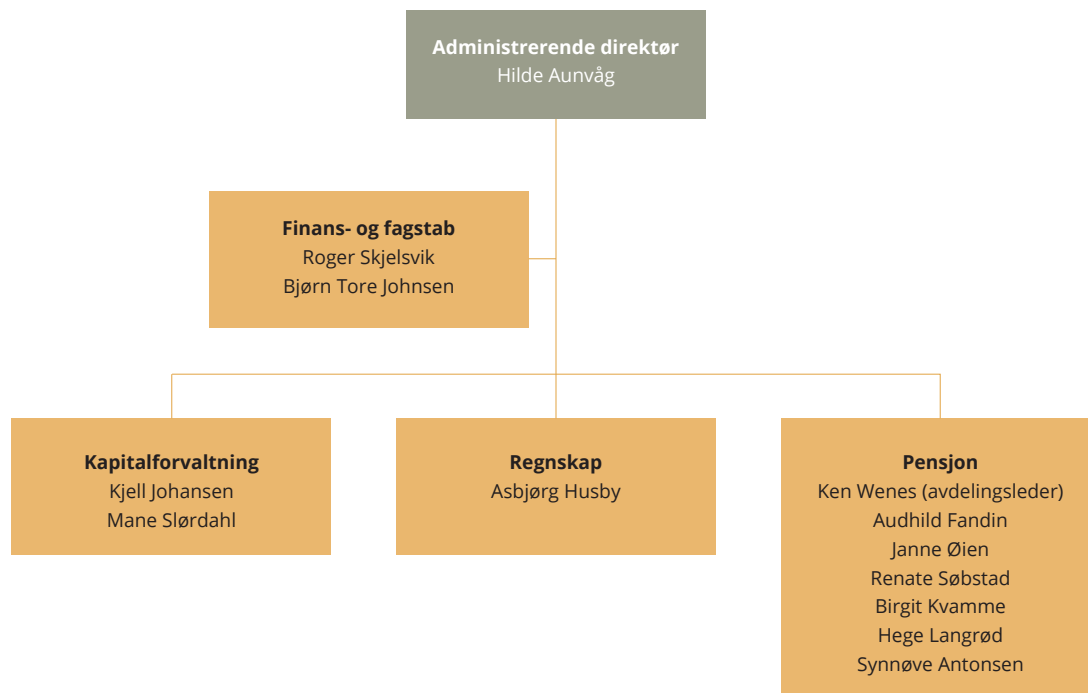
Det ble i 2021 gjennomført åtte styremøter og behandlet 75 saker.

Organisasjon

TKP har 13 fast ansatte medarbeidere, og antall årsverk ved utgangen av 2021 er 12,8. Av 13 ansatte er åtte kvinner og fem menn. Pensjonskassen vektlegger likestilling. TKP er medlem av interesse- og arbeidsgiverorganisasjonen Samfunnsbedriftene, og av Pensjonskasseforeningen. TKP ble i 2021 sertifisert som Miljøfyrtårn-bedrift.

Det er viktig for pensjonskassen å ha god kompetanse internt. Pensjonskassen har til sammen åtte medarbeidere på pensjonsområdet, to kapitalforvaltere, en finanskontroller og egen regnskapsfunksjon.

Pensjonskassen skal drives på en kostnadseffektiv måte. I 2021 var de samlede driftskostnadene 36,7 millioner kroner eller 0,21 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Sykefraværet i 2021 var på 70 dager, tilsvarende 1,9 prosent, mot 3,5 prosent i 2020. Det har i 2021 ikke vært skader eller ulykker av noen art på arbeidsplassen. Pensjonskassen har et godt arbeidsmiljø, med kontorlokaler sentralt i Trondheim.

Pensjonskassens virksomhet er av en slik art at den i liten grad direkte forurensar det ytre miljø. Indirekte har pensjonskassen imidlertid finansielle investeringer i selskaper som forurensar i mer eller mindre grad. Se ytterligere omtale under avsnittet *Samfunnsansvar*.

Samarbeidspartnere

TKPs viktigste samarbeidspartnere er:

- KLP Forsikringservice AS – aktuærtjenester
- Gabler AS – fagsystemet Kompas, medlemsportal, rådgivning pensjon og kapitalforvaltning
- Stacc Escali AS – portefølje- og rapporteringssystem
- Uni Micro AS – regnskap- og lønssystem
- KPMG – ekstern revisjon
- Ernst & Young – intern revisjon

TKP har en ansvarsforsikring for styret og ledelse gjennom Chubb med en forsikringsdekning på inntil 100 millioner kroner. TKP har en toårig avtale om katastrofereassurans gjennom forsikringsselskapet Arch. Avtalen har en dekning på 100 millioner kroner per definerte katastrofe, og den begrenses til to katastrofer per kalenderår.

Antall medlemmer og pensjonister

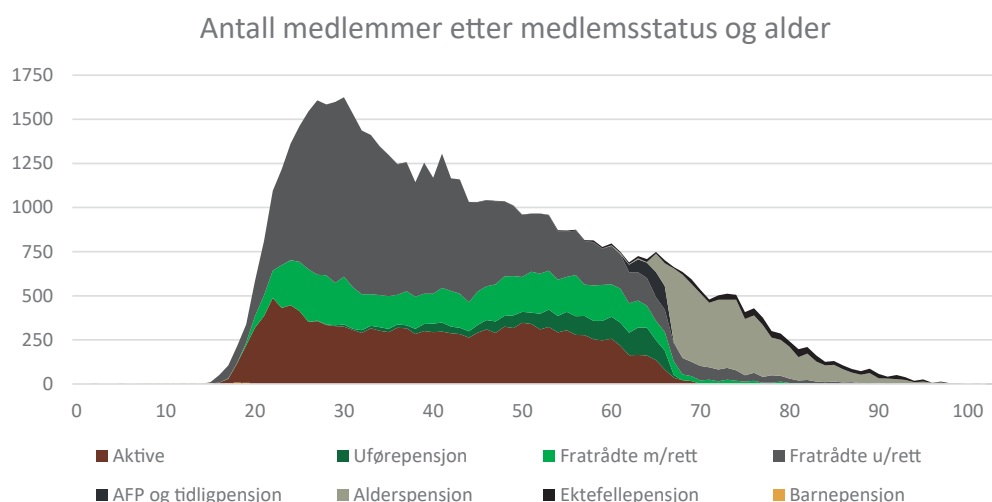
Pensjonskassen har 14 465 aktive medlemmer med ansettelsesforhold i Trondheim kommune og ytterligere 18 virksomheter eid av, eller med nær tilknytning til kommunen. 35 519 er fratrådte medlemmer, hvorav 25 935 ikke har opparbeidet rettigheter. Det vil si at de har mindre enn tre års opptjening i bruttoordningen og mindre enn ett års opptjening i den nye påslagsordningen. Antallet medlemmer (aktive og fratrådte) har økt med 1 957 det siste året.

Ved utgangen av 2021 løper det totalt 10 093 pensjoner i TKP, dvs. en økning på 465 fra året før. Gruppen alderspensjonister har økt med 313, mens antallet uførepensjonerte viser en økning på 140. Antallet ektefelle- og barnpensjoner viser en samlet økning på 3. For øvrig er det en økning i antall AFP-pensjonister med 9.

	2021	2020	2019	2018	2017
Aktive medlemmer	14 465	14 130	13 291	13 357	13 160
Fratrådte medlemmer med rettighet	9 584	7 482	6 989	6 622	6 337
Fratrådte medlemmer uten rettighet	25 935	26 415	24 920	23 545	22 200
Pensjoner	10 093	9 628	8 821	8 398	8 005
Sum	60 077	57 655	54 021	51 922	49 702

	2021	2020	2019	2018	2017
Alderspensjonister	6 051	5 738	5 146	4 779	4 442
AFP og tidligpensjonister	496	487	502	501	463
Uførepensjonister	2 588	2 448	2 263	2 253	2 228
Ektefelle pensjonister	902	895	863	823	827
Barnpensjonister	56	60	47	42	45
Sum pensjoner	10 093	9 628	8 821	8 398	8 005

Figuren under viser utviklingen i antall medlemmer etter medlemsstatus og alder.

Premieinntekter

Premiene er kjønns- og aldersnøytrale i samsvar med bestemmelser i sentral generell særavtale (SGS). Pensjonskassen tilføres premie hvert år som er tilstrekkelig til å dekke forpliktelsene i henhold til inn-gåtte forsikringsavtaler. Tabellen under viser forfalt premie de siste fem år

	2021	2020	2019	2018	2017
Forfalt premie	1 309	836	1 001	917	815

Premien består av arbeidstakers og arbeidsgivers innbetaling av premie. Arbeidstaker betaler to prosent av lønn. Arbeidsgivers premie består av normalpremie, reguleringspremie, refusjoner for AFP og rentegarantipremie. Ordinære premieinntekter var 1 309 millioner kroner i 2021 mot 836 millioner kroner i 2020. Den betydelige økningen i premie skyldes i all hovedsak høy reguleringspremie i 2021, som følge av et godt lønns- og trygdeoppgjør. Reguleringspremien dekker den økte pensjonsforpliktelsen som følge av årets økning i grunnbeløpet (G) og årets lønnsøkning. I 2021 utgjorde reguleringspremien 615 millioner kroner, mens den i 2020 utgjorde 140 millioner kroner. I 2020 mottok TKP premiereserve i forbindelse med at Klæbu kommune sin pensjonsordning ble flyttet fra KLP til TKP, slik at totale premieinntekter ble 1 279 millioner kroner.

Pensjonsutbetalinger

Utbetalte pensjoner utgjorde 564 millioner kroner i 2021 mot 528 millioner kroner i 2020, det vil si en økning på 6,8 prosent. Den største andelen av utbetalingen går til alders- og uførepensjonister med henholdsvis 333 og 95 millioner kroner.

	2021	2020	2019	2018	2017
Pensjonsutbetalinger	564	528	485	461	433

3. Kapitalforvaltning

Mål og strategi

Formålet med kapitalforvaltningen er å oppnå best mulig avkastning over tid innenfor forsvarlige risikorammer og innenfor det til enhver tid gjeldende regelverk. Det er et mål å minimum oppnå en avkastning tilsvarende den garanterte renten til medlemmene.

Pensjonskassens forvaltning har et langsiktig perspektiv, som skal sikre utbetaling av pensjon til dagens pensjonister og aktive medlemmer langt fram i tid. En god og forutsigbar avkastning er også viktig for å redusere arbeidsgivernes pensjonskostnader. Det skal også tas hensyn til utviklingen av pensjonskassens forpliktelser over tid, pensjonskassens risikobærende evne og medlemmenes interesser.

Styret vedtar årlig pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi, med rammer for hvordan pensjonskassens midler skal forvaltes. Pensjonskassen skal ha oversikt over, helhetlig styring av, og god kontroll over risikoer i kapitalforvaltningen. De risikoer pensjonskassen er eksponert for gjennom forvaltningen av porteføljene skal være forsvarlig sett i forhold til pensjonskassens ansvarlige kapital.

Aktivaallokering

Over tid vil valg av overordnet strategi være avgjørende for avkastningsresultatene. Dette gjelder spesielt fordelingen mellom rentepapirer og aksjer, som i stor grad avledes av størrelsen på den ansvarlige kapitalen. Pensjonskassens bufferkapital har økt betydelig de siste årene. Som følge av økt finansiell soliditet er strategisk aksjevekt økt fra 24 til 30 prosent i løpet av 2021. Styret anslår at risikoprofilen er forsvarlig og om lag på linje med andre kommunale pensjonskasser.

TKPs aktivaallokering ved utgangen av de to siste årene vises i tabellen under.

Aktivaklasse	Strategi	Prosent		
		Ramme	2021	2020
Bank	5	1 - 10	2,9	6,3
Obligasjoner - omløp	38	30 - 50	38,1	40,8
Obligasjoner - amortisert kost	15	10 - 20	16,1	16,5
Eiendom	12	10 - 15	12,7	12,1
Aksjer, herav	30	25 - 32	30,3	24,3
Norske aksjer	5	3 - 7	5,4	4,3
Internasjonale aksjer	20	16 - 24	20,0	15,5
Private equity	5	3 - 6	4,8	4,5
Sum	100		100	100

Forvaltningskapital

Samlet forvaltningskapital var ved utgangen av 2021 18 802 millioner kroner, en økning på 1 871 millioner kroner fra 2020. De største bidragsyterne til økt forvaltningskapital var avkastning og premieinntekter fratrukket pensjonsutbetalinger. Forvaltningskapitalen er delt i en kollektivportefølje (kundernes pensjonsmidler) og en selskapsportefølje (pensjonskassens egne midler), som utgjør hhv 91 og 9 prosent. Midlene er under felles forvaltning.

Avkastning

TKPs verdijusterte kapitalavkastning for 2021 ble 8,1 prosent, mot 5,5 prosent i 2020. Avkastningen er i stor grad forklart av en betydelig oppgang i aksjemarkedet.

Etter avsetning til kursreguleringsfondet med 855 millioner kroner utgjør den bokførte kapitalavkastningen 2,8 prosent. Styrets oppfatning er at resultatet for 2021 er godt.

Fordelt på aktivaklassene er verdijustert avkastning i pensjonskassen de to siste årene følgende:

Aktivaklasse	Prosent	
	2021	2020
Bankinnskudd	0,7	1,0
Omløpsobligasjoner	0,6	4,4
Obligasjoner til amortisert kost	3,7	3,9
Eiendom	12,4	8,9
Norske aksjer	23,7	5,6
Internasjonale aksjer	20,2	7,3
Private equity	28,9	13,1
Verdijustert avkastning	8,1	5,5

Til tross for den pågående pandemien ble 2021 et svært godt år for aksjemarkedene. Oslo børs (fondsindeksen) steg 21,1 prosent, mens den globale verdensindeksen MSCI World All Country i lokal valuta steg 20,9 prosent. Rentenivået i Norge økte, og Norges Bank satte opp renten fra null til 0,5 prosent. 3 måneders NIBOR økte fra 0,49 prosent til 0,95 prosent, og 5 års swaprente økte fra 0,90 prosent til 1,87 prosent i løpet av 2021.

4. Samfunnsansvar

Samfunnsansvar handler om hvordan virksomheten påvirker mennesker, miljø og samfunn. Vårt ansvar er å utbetale riktig pensjon til rett tid til rett person. Pensjonskassen skal gi god informasjon og god service til medlemmene. Som en ansvarlig bedrift har TKP også et ansvar for å forvalte pensjonsmidlene slik at de bidrar til en bærekraftig utvikling og så lave og forutsigbare pensjonsutgifter for arbeidsgiverne som mulig.

Ny lov om bærekraftig finans ble vedtatt i desember 2021 med ikrafttredelse i løpet av 2022. Loven medfører krav til opplysninger og rapportering om bærekraft for blant annet pensjonskasser. Det vil innføres krav om at pensjonskassens holdning til bærekraftige investeringer gjenspeiles i forvaltningsstrategien, og det blir rapporteringskrav på ansvarlige investeringer.

TKP legger til grunn at god avkastning over tid er avhengig av en bærekraftig utvikling i miljømessig og samfunnmessig forstand. Retningslinjer for ansvarlige investeringer handler både om å bidra positivt til en bærekraftig utvikling og redusere bærekraftsrisikoen i porteføljen. Som langsiktig investor ønsker TKP å bidra til et bærekraftig lavutslippssamfunn.

I seleksjonen av forvaltere skal det gjøres en helhetlig vurdering av om forvalters tilnærming til ansvarlighet og bærekraft fremstår troverdig og effektiv. Både den interne forvaltningen og våre eksterne forvaltere skal jobbe i henhold til FNs Prinsipper for Ansvarlige Investeringer (PRI). TKP har som minimumskrav at investeringene gjøres i tråd med allment aksepterte normer for god forretningsadferd, slik som FNs Global Compact.

TKP stiller videre krav til transparens i porteføljen. Transparens er en forutsetning for kontroll og etterlevelse av retningslinjer for bærekraftige investeringer.

TKP følger opp at eksterne forvaltere etterlever Statens Pensjonsfond Utlands (SPUs) offisielle ekskluderingsliste.

TKP skal bidra til oppnåelse av Parisavtalens ambisiøse målsetning om maks 1,5 grad oppvarming over førindustrielt nivå, hvilket i praksis innebærer at investeringsporteføljen skal ha netto nullutslipp senest innen 2050. For å sikre at porteføljen beveger seg i riktig retning skal TKP øke eksponeringen til selskaper godt posisjonert overfor det grønne skiftet, og gradvis redusere andelen fossil eksponering.

5. Årets resultat

TKP har oppnådd et positivt regnskapsmessig resultat i 2021. Bokført avkastning var 2,8 prosent, høyere enn den garanterte renten. Det er en betydelig økning i kursreguleringsfondet, og i tillegg gir resultatet for selskapsporteføljen et positivt bidrag.

Den ansvarlige kapitalen er styrket ved økning av kursreguleringsfondet med 855 millioner kroner, økte tilleggsavsetninger med 79 millioner kroner og økt opptjent egenkapital med 29 millioner kroner.

Resultatet for kollektiv- og selskapsporteføljen er fordelt på følgende resultatelementer (tall i millioner kroner):

	2021	2020
Brutto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1254,7	790,2
Til kursreguleringsfond	-854,8	-426,9
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	399,9	363,3
Garanterte renter	-310,5	-281,6
Avkastningsresultat	89,3	81,7
Samlet premie til administrasjon	57,2	49,5
Herav til administrasjonsreserve	-21,3	-7,8
Forsikringsrelaterte kostnader	-35,9	-34,0
Administrasjonsresultat	0,0	7,8
Risikoresultat	-13,1	-40,1
Premie til avkastningsgaranti	3,5	18,0
Resultat av teknisk regnskap før disponering	79,7	67,4
Avkastningsresultat overført til tilleggsavsetninger	-79,3	-76,4
Avkastningsresultat overført til premiefond	-7,4	-1,7
Risikoresultat overført til premiefond	0,0	0,0
Endring i levealdersjustering 2020 overført til premiefond	-82,6	0,0
Resultat kollektivporteføljen	-89,6	-10,7
Resultat selskapsporteføljen	123,4	74,2
Totalresultat før andre resultatkomponenter	33,8	63,5

Avkastningsresultat

Avkastningsresultatet er forskjellen mellom den bokførte avkastningen og den årlige rentegarantien til medlemmene. Avkastningsresultatet i 2021 er på 89,3 millioner kroner, dvs. en høyere realisert avkastning enn den gjennomsnittlige årlige rentegarantien på 2,35 prosent. Avkastningsresultatet fratrukket andel til premiefondet og risikoutjevningfondet overføres til tilleggsavsetningene med 79,3 millioner kroner. Etter disponering av årets resultat utgjør kursreguleringsfondet 18,9 prosent av premiereserven, og tilleggsavsetningene utgjør 7,6 prosent av premiereserven (tilsvarer ca. 3 års rentegaranti).

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet er årets administrasjonsinntekter (0,72 prosentpoeng av totalpremien) fratrukket andel til administrasjonsreserve og årets kostnader. Administrasjonsresultatet i 2021 er om lag null, i henhold til budsjett.

TKPs totale administrasjons- og driftskostnader er på 36,7 millioner kroner i 2021. Administrasjons- og driftskostnadene utgjør 0,21 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, det vil si at de er på om lag samme nivå som de senere år.

Risikoresultat

Risikoresultatet viser om pensjonskassen utvikler seg forsikringsmessig som forventet. Risikoresultatet viser forskjellen i levealder, dødelighet og uførhet sammenlignet med det som er forutsatt i premietariffene som arbeidsgiver betaler. Årets premier antas å være tilstrekkelige, og i et normalår vil man som følge av marginer i tariffene oppleve risikooverskudd. Risikoresultatet vil svinge fra år til år.

I 2021 fikk pensjonskassen et risikoresultat på -13,1 millioner kroner. Resultatet viser hvordan dødelighet, levealder og uførhet avviker fra det som er forventet. Det svake risikoresultatet skyldes økende antall uføre som andel av medlemsbestanden. Tidligere år har uføresultatet vært positivt. Det vil bli arbeidet videre med å kartlegge årsaken til den store variasjonen i risikoresultatet for uførhet.

I årsregnskapet for 2020 ble premiereserven økt med 49,2 millioner kroner for å ta hensyn til nettoeffekten av ny dødelighetstariff og frigjøringen som følge av endringer i levealdersjusteringen. Finanstilsynet mener at endringer i ytelser som følge av endringer i levealdersjusteringen ikke er en del av verken risikopremie eller risikokostnad. Dette avviker fra Finanstilsynets tidligere praksis. Frigjøringen på 82,6 millioner kroner er derfor tilført kundenes premiefond i årsregnskapet for 2021. Risiko-utjevningfondet er redusert fra 94,5 millioner kroner til 3,0 millioner kroner i 2021 som følge av korreksjonen knyttet til 2020-regnskapet og årets risikoresultat.

Pensjonsforpliktelser og avsetning til premiereserve

Brutto premiereserve har økt fra 11 813 millioner kroner ved utgangen av 2020 til 12 825 millioner kroner ved utgangen av 2021, det vil si en avsetning i det forsikringstekniske regnskapet på 1 013 millioner kroner. Gjennomsnittlig garantert rente ved utgangen av 2021 er 2,33 prosent.

I brutto premiereserve inngår erstatningsavsetningen med 152 millioner kroner (1,2 prosent av netto premiereserve) og vurderes til å være tilstrekkelig. Erstatningsavsetningen, som er uendret fra 2020, gjelder både inntrådte, ikke rapporterte erstatningsmessige hendelser og rapporterte, ikke oppgjorte erstatningsmessige hendelser. Administrasjonsreserven inngår også i brutto premiereserve med 369 millioner kroner, lik 3,0 prosent av premiereserven, dvs. samme prosentvise nivå som ved utgangen av 2020. Administrasjonsreserve på 3,0 prosent av premiereserven vurderes å være tilstrekkelig. Administrasjonsreserven er ment å dekke administrasjonskostnader i pensjonskassens restlevetid dersom kassen skulle avvikles.

Premiefond

Ved utgangen av året er samlet premiefond på 744,5 millioner kroner, en reduksjon på 195,3 millioner kroner fra året før. Premiefondet er i 2021 tilført renter med 24,7 millioner kroner og 82,6 millioner kroner som følge av korreksjon av 2020 regnskapet. Arbeidsgiverne har dekket en del av årets premie ved bruk av premiefondet. Trondheim kommunes andel av premiefondet er 716,8 millioner kroner, resten tilhører øvrige arbeidsgivere.

Tilførsel av egenkapital

Fra og med 2016 har TKP årlig blitt tilført ny egenkapital på 0,3 prosent av premiereserven. I 2021 er den årlige egenkapitaltilførselen økt til 0,47 prosent av TKPs totale premiereserve, og utgjør nå 56,1 millioner kroner. Samtidig ble premiesatsen for rentegaranti og administrasjon redusert tilsvarende, ved at fortjenestemarginen ble fjernet. Rentegarantipremien kan variere betydelig avhengig av størrelsen på relevant bufferkapital, rentenivå og aktivasammensetning. Dette medfører at en betydelig del av markedsrisikoen på plasseringene i verdipapirmarkedet og renterisikoen på forpliktelsene er overført til arbeidsgiverne.

Kontantstrøm

Netto kontantstrøm fra drift av pensjonsvirksomheten utgjorde 409 millioner kroner, kontantstrømmene fra finansielle eiendeler er -996 millioner kroner, og kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter 52 millioner kroner. Bankinnskudd ble redusert fra 1 070 millioner kroner til 535 millioner kroner i løpet av 2021.

6. Disponering av årets resultat

Årets totalresultat (etter andre resultatkomponenter) utgjør 29,0 millioner kroner, og overføres til opptjent egenkapital.

7. Risikostyring, intern kontroll og finansiell soliditet

Finansiell risiko

Den finansielle risikoen i pensjonskassen er hovedsakelig knyttet til evnen til å innfri den årlige avkastningsgarantien på kort og lang sikt. Dette stiller krav til at kapitalen investeres i ulike verdipapirer og andre eiendeler med akseptabel avkastning til akseptabel risiko, samtidig som pensjonskassen må utforme og utøve sin risikostyring innenfor de rammer som følger av lovgivning og øvrig regelverk.

Sammensetningen av de finansielle eiendelene følger av pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi. Strategien etablerer retningslinjer for sammensetningen av finansielle eiendeler gjennom prinsipper og rammer for pensjonskassens risikostyring. Målet med risikostyringen er å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende avpasse den finansielle risikoen til pensjonskassens soliditet. Sett i lys av at pensjonskassen følger en moderat risikoprofil, og med de gitte markeds- og rammebetingelser, har pensjonskassen hittil skapt tilfredsstillende avkastning.

TKPs styre går årlig gjennom strategien for kapitalforvaltningen. De interne rammer og retningslinjer omfatter fordeling på aktivklasser og sektorer, med sikte på en hensiktsmessig spredning. Finansielle instrumenter i porteføljen er utsatt for finansiell risiko. Strategien søker å utnytte at aktivklassene ofte svinger i utakt, slik at det kan oppnås høyere totalavkastning til begrenset risiko.

Spesielt viktig for TKP er den markedsrisiko porteføljen er eksponert for. Markedsrisiko er risikoen for at pensjonskassens verdier reduseres som følge av en uventet og ugunstig markedsbevegelse. Det kan være betydelig fall i aksjemarkedet, valutakurstap, kurstap i renteporteføljen eller fall i eiendoms-markedet. Kapitalforvaltningsstrategien, og derigjennom markedsrisikoen, er tilpasset den risiko-toleransen TKP har.

Risikostyring og solvenskapitaldekning

Evnen til å ta større risiko avhenger av tilstrekkelig ansvarlig kapital til å møte de kraftigere svingningene som normalt inntreffer i markeder og aktivaklasser med noe høyere risiko.

TKP foretar beregninger av solvenskapitaldekningen i samsvar med det forenklete solvenskapitalkravet. TKPs soliditetskapital er relativt god ved utgangen av 2021, og gir akseptabel handlefrihet i kapitalforvaltningen. TKPs soliditetskapital ved utgangen av de to siste årene er:

Solvenskapitaldekning	2021	2020
Markedsrisiko	3 733	2 596
Livsforsikringsrisiko	791	597
Motpartsrisiko	39	63
Diversifiseringseffekter	-547	-432
Kapitalkrav før operasjonell risiko	4 016	2 824
Operasjonell risiko	72	66
Justering utsatt skatt	-613	-434
Forenklet solvenskapitalkrav	3 475	2 456
Ansvarlig kapital	5 767	4 558
Solvenskapitaldekning	166 %	186 %

Solvenskapitaldekningen er 166 prosent ved årsskiftet, mot 186 prosent ved utgangen av 2020. Reduksjonen skyldes hovedsakelig høyere markedsrisiko (økt aksjeandel og høyere stressfaktor på aksjer). Styret anser dagens nivå som akseptabelt og i samsvar med målsettingen i kapitalforvaltningsstrategien.

Solvensmarginkapitalen har økt noe i 2021 som følge av økt opptjent egenkapital og kapitaltilførsel fra arbeidsgiverne. Solvensmarginkravet har også økt som følge av vekst i premiereserven. Solvensmargindekningen utgjør 348 prosent ved utgangen av 2021 mot 356 prosent ved forrige årsskifte.

Internkontroll

TKPs internkontroll innebærer årlig kartlegging av risikoforhold i virksomheten. Primært handler dette om operasjonell risiko og finansiell risiko. Virksomhetsområdene vurderer sannsynlighet og konsekvens for at ulike hendelser kan inntreffe. På bakgrunn av dette planlegges relevante tiltak.

Internrevisjonen foretar uavhengige vurderinger og testing av vesentlige finansielle, forsikringsmessige og operasjonelle risikoer med hensyn til tilfredsstillende styring og kontroll. Pensjonskassens internkontroll ble vurdert som tilfredsstillende i 2021.

Personvern

Pensjonskassen behandler personopplysninger, herunder informasjon som klassifiseres som sensitiv. TKP har som mål å trygge behandlingen av personopplysninger gjennom å sikre konfidensialitet, men samtidig tilgjengelighet ved saksbehandling. Behandlingen må til enhver tid oppfylle krav i Lov om behandling av personopplysninger. Dette gjelder både behandling av personopplysninger vi gjør internt og der vi kjøper tjenester av andre. Selskapet har databehandleravtale med alle eksterne leverandører der dette er aktuelt.

I 2021 hadde vi to tilfeller av brudd på behandling av personopplysninger, men ingen av dem medførte at sensitiv informasjon kom på avveie. Den ene var av en slik art at det ble besluttet å melde bruddet til Datatilsynet. Begge sakene er lukket, uten at det er konstatert tap eller skade.

Styret anser at det er betryggende behandling av personopplysninger.

8. Fremtidsutsikter

God risikostyring og god soliditet er avgjørende for pensjonskassen. Styret vurderer pensjonskassens risikobærende evne som tilstrekkelig til å forvalte pensjonskassens midler innenfor den vedtatte strategien. Styret har fokus på styrking av soliditet for å oppnå en risikoevne på linje med andre kommunale pensjonskasser. Solvenskapitaldekningen er fortsatt tilfredsstillende. Russlands invasjon i Ukraina har de siste ukene bidratt til uro i finansmarkedet og økt usikkerhet generelt. Aksjemarkedene har falt betydelig etter krigsutbruddet, blant annet fordi økonomiske sanksjoner påvirker økonomiene i Europa negativt. Vi har også sett en økning av kredittpåslaget på renteplasseringene. Dette reduserer verdien av TKPs investeringer. Det har ikke vært behov for å iverksette tiltak for å styrke solvenskapitaldekningen. Grunnlaget for fortsatt drift er derfor til stede.

Styret er opptatt av at kapitalforvaltningen fortsatt skal ha en moderat risikoprofil. Aktivasammen-setningen, og spesielt aksjeeksponeringen, må til enhver tid være innrettet slik at pensjonskassen både får god avkastning i stigende aksjemarkeder og samtidig har tilstrekkelig sikkerhetsmargin til å tåle betydelige fall i aksjekursene. Finansmarkedene er volatile, og etter en lang og betydelig oppgangperiode kan vi stå overfor en mer usikker periode fremover.

Styret forventer økt søkelys på bærekraftige investeringer i årene som kommer. Ny lov om bærekraftig finans øker kravene til kunnskap om hvorvidt egne finansielle investeringer bidrar til en bærekraftig utvikling. TKP vil vektlegge dette i investeringsbeslutninger og i rapportering fremover.

Regjeringen har foreslått lovendringer som implementerer nytt pensjonskassedirektiv i norsk lov (IORP II). Det forventes at ny lov trer i kraft 1.1.2023. De viktigste endringene gjelder strengere krav til virksomhetsstyring, større åpenhet om virksomheten, opplysningsplikt overfor medlemmene og tilsyn. Dette forsterker kravene til god styring og kontroll. Det stilles blant annet krav til en egen risikostyringsfunksjon. TKP forbereder endringer både i form av å ha riktige funksjoner på plass, tilstrekkelig digitale løsninger og ny ordning for utøvende og kontrollerende aktuar.

Stortinget har med virkning fra 1. januar 2022 innført et felles kundefordelt bufferfond for pensjonsordninger i offentlig sektor. Det betyr at tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond slås sammen til dette nye bufferfondet. Regelendringen gir bedre beskyttelse av pensjonskassens egenkapital, hvor det blant annet blir mulig å selge verdipapirer uten at det får effekt på bufferkapitalsituasjonen.

Det er fortsatt flere forhold knyttet til ny offentlig tjenstepensjon (som ble innført 1.1.2020) som ikke er avklart, og som krever ytterligere forhandlinger mellom avtalepartene i offentlig sektor. Dette gjelder bl.a. særaldersgrenser, overgang fra uførepensjon til alderspensjon og eventuell tilpasning av offentlig AFP-ordning. Når nye regler er på plass vil det sannsynligvis medføre ytterligere behov for systemutvikling, og tilpasning av våre hjemmesider og øvrige IT-løsninger.

Styret er fornøyd med at TKP yter sine kunder et kvalitativt godt tilbud, og at administrasjonen kontinuerlig arbeider med dette som mål. Styret takker alle medarbeidere for god innsats under ekstraordinære forhold i 2021. På samme måte takker styret og administrasjonen i TKP Trondheim kommune og alle andre kunder og samarbeidspartnere for et meget godt samarbeid i året som gikk.

Trondheim, 18.3.2022

Styret i Trondheim kommunale pensjonskasse

Ida Espolin Johnson
Styreleder

Svein Sivertsen
Nestleder

Ragnar Torvik

Kjersti Aas

Ferhat Güven

Sonia Tangen

Roger Mogseth

Hilde Aunvåg
Adm. direktør

RESULTATREGNSKAP (1 000 kr)			
Note	TEKNISK REGNSKAP	2021	2020
	1. Premieinntekter		
20	1.1. Forfalte premier, brutto	1 309 627	835 935
	1.2. Avgitte gjenforsikringspremier	(192)	(196)
16	1.3. Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper	0	443 193
	Sum premieinntekter for egen regning	1 309 435	1 278 932
	2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		
	2.1. Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak mv.	0	0
	2.2. Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	278 435	281 443
23	2.3. Netto driftsinntekt fra eiendom	19 267	18 919
	2.4. Verdiendringer på investeringer	857 520	422 953
	2.5. Realisert gevinst og tap på investeringer	99 490	66 860
1	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1 254 711	790 175
	5. Pensjoner mv.		
	5.1. Utbetalte pensjoner mv.		
7	5.1.1. Brutto	(563 608)	(528 405)
16	5.3. Overføring av premiereserve og tilleggsavsetninger til andre	0	0
	Sum pensjoner mv.	(563 608)	(528 405)
8	6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser		
	6.1. Endring i premiereserve:		
	6.1.1. Til premiereserve, brutto	(1 012 821)	(295 709)
15,16	6.2. Endring i tilleggsavsetninger	(79 268)	(158 833)
15	6.3. Endring i kursreguleringsfond	(854 823)	(426 887)
	6.4. Endring i premiefond	(99 947)	(716 734)
16	6.6. Overføring av tilleggsavsetninger fra andre	0	82 470
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser	(2 046 859)	(1 515 693)
	8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		
8,15	8.1. Overskudd på avkastningsresultatet	(7 380)	(1 725)
8,15	8.2. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0	0
	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	(7 380)	(1 725)
11,12	9. Forsikringsrelaterte driftskostnader		
	9.1. Forvaltningskostnader	(7 855)	(7 780)
13	9.2. Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	(28 022)	(26 201)
15	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	(35 877)	(33 981)
	10. Andre forsikringsrelaterte kostnader		
	Forsikringsrelaterte rentekostnader	0	(1)
15	11. Resultat av teknisk regnskap	(89 578)	(10 697)

Note	IKKE-TEKNISK REGNSKAP	2021	2020
	12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		
	12.1. Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak mv.	0	0
	12.2. Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	28 888	28 687
23	12.3. Netto driftsinntekt fra eiendom	1 999	1 928
	12.4. Verdiendringer på investeringer	88 970	43 111
	12.5. Realisert gevinst og tap på investeringer	10 322	6 815
1	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	130 180	80 541
	14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		
11,12	14.1. Forvaltningskostnader	(815)	(793)
13,28	14.2. Andre kostnader (formuesskatt og renter ansvarlig lån)	(5 959)	(5 589)
	Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	(6 774)	(6 382)
	15. Resultat av ikke-teknisk regnskap	123 406	74 160
	16. Resultat før skattekostnader	33 828	63 462
14	17. Skattekostnader	0	0
	18. Resultat før andre resultatkomponenter	33 828	63 462
	19. Andre resultatkomponenter		
11	19.1.2. Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger for ansatte	(4 808)	786
	20. TOTALRESULTAT	29 020	64 249
	Disponering:		
	Fra risikoutjevningfond	91 524	36 466
	(Til) opptjent egenkapital	(30 582)	(52 519)
	(Til) opptjent egenkapital - urealiserte kursgevinster på verdipapirer	(89 961)	(48 195)
	Sum disponeringer	(29 020)	(64 249)

BALANSE PR. 31. DESEMBER (1 000 kr)			
Note	EIENDELER	2021	2020
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
	2.1. Bygninger og andre faste eiendommer		
23	Investeringseiendommer	33 567	32 260
	2.2. Datterforetak, tilknyttede foretak mv.		
	Fordringer på tilknyttede foretak	0	0
	2.3. Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		
24	Investeringer som holdes til forfall	175 938	156 839
26	Utlån og fordringer	110 264	103 918
	2.4. Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		
4	Aksjer og andeler	724 090	540 394
5, 25	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	674 979	648 696
3	Utlån og fordringer	53 310	100 575
27	Finansielle derivater	0	4 322
	Sum investeringer i selskapsporteføljen	1 772 147	1 587 004
3. Fordringer			
2	3.1. Fordringer knyttet til premieinntekter	900	1 097
3	3.2. Andre fordringer	0	54
	Sum fordringer	900	1 151
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	1 773 047	1 588 155
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
	6.1. Bygninger og andre faste eiendommer		
23	Investeringseiendommer	322 392	311 662
	6.2. Datterforetak, tilknyttede foretak mv.		
	Fordringer på tilknyttede foretak	0	0
	6.3. Finansielle eiendeler som måles til til amortisert kost		
24	Investeringer som holdes til forfall	1 689 786	1 515 215
2, 26	Utlån og fordringer	1 067 671	1 014 554
	6.4. Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		
4	Aksjer og andeler	6 954 485	5 220 739
5, 25	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	6 482 801	6 267 040
3	Utlån og fordringer	512 017	972 170
27	Finansielle derivater	0	41 758
	Sum investeringer i kollektivporteføljen	17 029 151	15 343 138
	Sum eiendeler i kundeporteføljene	17 029 151	15 343 138
	SUM EIENDELER	18 802 199	16 931 294

Note	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	2021	2020
10, 30	10. Innskutt egenkapital		
	Innskutt egenkapital	1 299 327	1 243 225
	Sum innskutt egenkapital	1 299 327	1 243 225
	11. Opptjent egenkapital		
	11.1. Risikoutjevningfond	3 001	94 525
	11.2. Annen opptjent egenkapital		
	Realisert opptjent egenkapital	109 493	78 911
	Urealiserte gevinster på verdipapirer	252 796	162 835
	Sum opptjent egenkapital	365 291	336 271
	12. Ansvarlig lånekapital mv.		
28	12.1. Evigvarende ansvarlig lånekapital	100 575	100 575
	Sum ansvarlig lånekapital mv.	100 575	100 575
8, 9	13. Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		
19	13.1. Premiereserve	12 825 448	11 812 627
	13.2. Tilleggsavsetninger	980 973	901 705
	13.3. Kursreguleringsfond	2 427 969	1 573 146
	13.4. Premiefond	744 459	939 726
	Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	16 978 849	15 227 204
	15. Avsetninger for forpliktelser		
11	15.1. Pensjonsforpliktelser og lignende	11 156	6 348
13,14	15.2. Forpliktelser ved skatt	1 950	1 800
	Sum avsetninger for forpliktelser	13 106	8 148
	16. Forpliktelser		
27	16.1. Finansielle derivater	27 243	0
6	16.3. Andre forpliktelser	17 808	15 871
	Sum forpliktelser	45 051	15 871
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	18 802 199	16 931 294
17	POSTER UTENOM BALANSEN		

Trondheim, 18.3.2022

Styret i Trondheim kommunale pensjonskasse

Ida Espolin Johnson
Styreleder

Svein Sivertsen
Nestleder

Ragnar Torvik

Kjersti Aas

Ferhat Güven

Sonia Tangen

Roger Mogseth

Hilde Aunvåg
Adm. direktør

OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITAL (1 000 KR)

	Innskutt egenkapital	Risiko-utjevning-fond	Opptjent egenkapital		Total egenkapital *
			Annen opptjent egenkapital	Urealiserte gevinster	
Egenkapital 31.12.2019	1 200 200	130 991	26 392	114 639	1 472 222
Kjernekapitalinnskudd 2020	43 025	0	0	0	43 025
Årets resultat 2020	0	(36 466)	52 519	48 195	64 249
Egenkapital 31.12.2020	1 243 225	94 525	78 911	162 835	1 579 496
Kjernekapitalinnskudd 2021	56 102	0	0	0	56 102
Årets resultat 2021	0	(91 524)	30 582	89 961	29 020
Egenkapital 31.12.2021	1 299 327	3 001	109 493	252 796	1 664 618

* Inkl. risikoutjevningfond som er bundne midler

KONTANTSTRØMOPPSTILLING (1 000 KR)**2021****2020****KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:**

Innbetalte premier/premiefondsmidler	1 009 186	820 578
Utbetalte pensjoner	(562 196)	(527 365)
Innbetalinger ved flytting	0	529 782
Utbetalinger ved flytting	0	0
Utbetalinger til andre leverandører av varer og tjenester, skatter	(16 703)	(18 152)
Utbetalinger til ansatte, arbeidsgiveravgift m.v.	(21 240)	(18 179)
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	409 047	786 664

KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIELLE EIENDELER:

Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	490 741	374 277
Utbetaling ved kjøp av aksjer og andeler	(1 290 156)	(838 271)
Innbetaling ved innfrielse og salg av obligasjoner, sertifikater m.v	1 142 276	1 907 123
Utbetaling ved kjøp av obligasjoner, sertifikater m.v	(1 707 650)	(2 123 103)
Innbetaling (utbetaling) ved realisasjon av finansielle derivater	47 691	(6 011)
Innbetalinger fra bygninger	21 266	20 848
Innbetaling av renter	220 364	252 682
Innbetaling av utbytte	79 088	64 019
Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler	(996 380)	(348 437)

KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:

Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	(4 200)	(4 200)
Innbetaling av kjernekapitalinnskudd	56 102	43 025
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	51 902	38 825
Netto endring i kasse og bank	(535 431)	477 052
Beholdning kasse og bank pr. 01.01.	1 070 335	593 283
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 31.12.	534 904	1 070 335

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper

Nedenfor redegjøres det for rammeverk, regnskapsprinsipper, oppstillinger og opplysninger som er anvendt ved fastsettelsen av pensjonskassens årsregnskap for 2021. Det bekreftes at disse anses å være i samsvar med regnskapslovens overordnede kvalitative krav til rettviseende bilde.

Rammeverk

Pensjonskassen utarbeider sitt årsregnskap i samsvar med regnskapsloven, med de tillegg og unntak som følger av årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak (FOR 2011-12-20 nr. 1457). Årsregnskapsforskriften er tilpasset de internasjonale regnskapsstandardene (IFRS), herunder regler for innregning, måling og noteopplysninger. Ettersom pensjonskassen ikke inngår i et IFRS-konsern har pensjonskassen en utvidet adgang til å fravike måle- og innregningsregler i IFRS, jf. årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak § 3-1.

De sentrale IFRS-standardene som er gjeldende for pensjonskassen er:

- IAS 19: Ytelser til ansatte
- IAS 39: Finansielle instrumenter – innregning og måling
- IAS 40: Investerings eiendom
- IFRS 13: Måling av virkelig verdi

Oppstillingsplan og innhold i resultat og balanse

Teknisk regnskap viser hvordan årets virksomhet fremstår basert på kontraktene med forsikringstakerne, herunder forhåndsutskrevne premier og avkastningsgaranti. Her inngår dermed elementene som danner avkastningsresultat, risikoresultat og administrasjonsresultat. I tillegg inngår tilordningen eller dekningen av resultatelementene overfor kundene. Ikke-teknisk resultat viser i hovedsak avkastningen på og kostnadene med forvaltningen av pensjonskassens midler, dvs. selskapsporteføljen.

I et produkt som kollektiv ytelsespensjon er prinsippene for tilordning følgende: Positivt avkastningsresultat (bokført avkastning utover den gjennomsnittlige garanterte renten) går til kundene. Likeså går positivt risikoresultat etter eventuelt tilføring til risikoutjevningfond (maksimum 50 prosent), til kundene. Administrasjonsresultatet, eventuelt negativt risikoresultat som ikke dekkes av risikoutjevningfond, og negativt avkastningsresultat (etter eventuell oppløsning av kursreguleringsfond) som ikke dekkes av tilleggsavsetninger, tilfaller eller dekkes i sin helhet av pensjonskassen. Sammen med rentegarantipremie, avkastning på selskapsporteføljen og skatt mv., utgjør dette regnskapets totalresultat.

Forsikringsvirksomhetsloven medfører videre at pensjonskassens aktiva allokteres til kundeportefølje og selskapsportefølje, og balansen er oppdelt i eiendeler til kunder og eiendeler til pensjonskassen.

Forvaltning og regnskapsføring av finansaktiva

Pensjonskassen har funnet det praktisk og hensiktsmessig å forvalte kundemidlene og selskapsmidlene i en og samme finansportefølje. Avkastningen på denne fellesporteføljen er fordelt etter den forholdsmessige andelen mellom forsikringstekniske avsetninger inklusive risikoutjevningfondet (kollektivporteføljen) og pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen). Beregningene gjøres kvartalsvis for å sikre at kapitalbevegelser og bevegelser i forsikringstekniske avsetninger ved flytting blir hensyntatt i fordeling av avkastning.

Pensjonskassens pristariff for kapitalforvaltning inkluderer ikke forvaltningskostnader i fondsandeler. Dette skyldes at bokførte inntekter fra investeringer i fond bokføres etter nettoprinsippet, det vil si etter fradrag for forvaltningskostnader. Finanstilsynet mener at forvaltningshonorar i fond skal bruttoføres og inkluderes i premietariffen for administrasjonskostnader, og ikke redusere avkastningsresultatet. Problemstillingen gjelder mange pensjonskasser, og Pensjonskasseforeningen har sendt brev om saken til Finansdepartementet. Saken er til behandling og avklaring i Finansdepartementet.

Pensjonskassen har tatt i bruk finansielle derivater i kapitalforvaltningen. Finansielle derivater benyttes utelukkende for å redusere eller avdekke valutarisiko, jf. forskrift om pensjonsforetak § 22.

Finansielle eiendeler

Årsregnskapsforskriftens § 3-3 spesifiserer at finansielle instrumenter skal måles og innregnes i samsvar med IAS 39. I overensstemmelse med IAS 39 - Finansielle instrumenter: Innregning og måling, klassifiseres finansielle eiendeler i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Investeringer som holdes til forfall
- Utlån og fordringer
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

En finansiell eiendel til virkelig verdi over resultatet er en finansiell eiendel som enten:

1. Er klassifisert som holdt for omsetning eller,
2. Ved førstegangsinnregning er øremerket av foretaket til virkelig verdi over resultatet

Med mindre en finansiell eiendel er et derivat stiller IAS 39.9 visse krav for å kunne klassifisere en finansiell eiendel som holdt for omsetning ("trading"). Pensjonskassen har vurdert dette slik at dagens handel med verdipapirer ikke utgjør "trading" slik IAS 39.9 definerer begrepet.

IAS 39.9 åpner for regnskapsføring av en finansiell eiendel til virkelig verdi over resultatet dersom den finansielle eiendel, når den førstegangsinnregnes, øremerkes av foretaket til virkelig verdi over resultatet ("fair value option").

Pensjonskassen ønsker å vurdere alle finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet i samsvar med virkelig verdi opsjonen dersom det ikke ved innregning er besluttet noe annet. IAS 39.9 angir vilkårene for bruk av virkelig verdi opsjonen. Det sentrale grunnlag for bruk av virkelig verdi opsjonen er at en gruppe finansielle eiendeler, finansielle forpliktelser eller begge deler forvaltes på grunnlag av virkelig verdi og at inntjeningen vurderes etter samme prinsipp. Dette må også være i samsvar med en dokumentert kapitalforvaltningsstrategi og at informasjon internt og mellom nøkkelpersoner gis på dette grunnlag.

Pensjonskassen har utarbeidet en kapitalforvaltningsstrategi i samsvar med kravene i forskrift om pensjonsforetak. Porteføljen av verdipapirer forvaltes i samsvar med denne strategien og rapportering skjer til virkelig verdi gjennom rapportering av verdijustert avkastning. Videre rapporteres jevnlig porteføljens utvikling målt mot bufferkapital. Internt skjer den løpende oppfølging av verdipapirplasseringer basert på utvikling i virkelig verdi, og det er her et nært samarbeid mellom ledelsen og styret. I regnskapsføringen av finansielle eiendeler er det dermed lagt til grunn at vilkårene for bruk av virkelig verdi opsjonen er til stede.

Investeringer som holdes til forfall

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Slike investeringer regnskapsføres til amortisert kost basert på effektiv rentemetoden. Nedskrivning av investeringer som holdes til forfall gjennomføres over resultatet dersom det foreligger vesentlig eller varig verdifall.

I samsvar med behovet for mest mulig stabilt avkastningselement, består en vesentlig del av pensjonskassens investeringsportefølje av finansielle instrumenter (obligasjoner) med en fastsatt og langvarig kontantstrøm. Denne delen har pensjonskassen en positiv intensjon og evne til å holde til forfall, og er således kategorisert som Hold-til-forfall. Disse papirene vurderes til anskaffelseskost med tillegg eller fradrag for over- eller underkurs. Over- eller underkursen amortiseres over resterende løpetid, eller eventuelt til første rentereguleringstidspunkt, etter effektiv rentemetode. Over- eller underkurs resultatføres som verdiendringer på investeringer.

Utlån og fordringer (herunder obligasjoner med pant til amortisert kost)

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer - med unntak av instrumenter som pensjonskassen har klassifisert til virkelig verdi over resultatet eller tilgjengelig for salg. Finansielle eiendeler klassifisert som lån og fordringer skal etter førstegangsinnregning måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemetode.

Obligasjonene er kategorisert som utlån og fordringer siden de ikke handles i et aktivt marked. Disse papirene vurderes til anskaffelseskost med tillegg eller fradrag for over-/underkurs. Over- eller underkursen amortiseres over resterende løpetid, eller eventuelt til første rentereguleringstidspunkt, etter effektiv rentemetode. Over-/underkurs resultatføres som verdiendringer på investeringer.

Nedskrivning av utlån og fordringer gjennomføres over resultatet dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Eksempler på objektive indikasjoner kan være:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin

Premiefordringer og andre fordringer (herunder bankplasseringer) er balanseført til pålydende. Fordringene er vurdert til ikke å være tapsutsatt.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er finansielle eiendeler som er øremerket som tilgjengelig for salg eller som ikke er klassifisert som a) utlån og fordringer, b) investeringer som holdes til forfall, eller c) finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

Utgangspunktet etter IAS 39 er at finansielle eiendeler tilgjengelig for salg verdimåles til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, jf. årsregnskapsforskriftens oppstillingsplan.

Pensjonskassen har ikke klassifisert finansielle eiendeler som tilgjengelig for salg.

Forsikringsmessige avsetninger

Premiereserven er den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter opptjent på beregningstidspunktet. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar.

For dødelighet og sivilstandselementer er benyttet det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2013 fastsatt av Finanstilsynet med utgangspunkt i en utredning fra Finans Norge frem til 31.12.2020. Ny dødelighetstariff K2021_KLP ble innført fra 31. desember 2020. Denne tariffen tar utgangspunkt i K2013 fastsatt av Finanstilsynet, men med en sterkere levealdersforbedring for menn. Fra 1. januar 2015 benyttes uføretariffen (KFSU2015) basert på uføreerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringsservice som aktuar.

I premiereserven er det inkludert avsetning for administrasjonsreserve. Fra og med utgangen av 2018 utgjør administrasjonsreserven 3,0 prosent av premiereserven.

Det er foretatt en egen erstatningsavsetning for inntrufne forsikringstilfeller som ennå ikke er oppgjort (inkl. karensavsetning for uførerisiko), såkalte IBNR/RBNS-avsetninger. Avsetningen utgjør om lag 1,2 prosent av premiereserven ved utgangen av 2021, og vurderes til å være tilstrekkelig.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 prosent av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet klassifiseres som egenkapital, men henføres til kollektivporteføljen.

Premier og refusjoner for avtalefestet pensjon (AFP)

Pensjonskassens styre fastsetter årlig den forsikringsteknisk beregnede premiesatsen i pensjonsordningen etter anbefaling fra ansvarshavende aktuar. Premien består av den såkalte normalpremien, premie for administrasjon samt tilskudd til "ikke-forsikringsbare ytelser" (avgang etter 85-års regelen, bruttogaranti m.v.) I tillegg fastsettes en premie for at pensjonskassen garanterer beregningsgrunnlagets gjennomsnittlige rente (rentegarantipremie). I premien inngår det videre reguleringskostnader knyttet til årets lønns- og G-økninger. De foreløpige reguleringskostnadene faktureres medio regnskapsåret, og endelig avregning mot enhetene foretas året etter.

Avtalefestet pensjon (AFP) for personer mellom 62 og 65 år i henhold til sentral generell særavtale (SGS 2020), er ikke en forsikret ytelse. Pensjonskassen administrerer ordningen, og de respektive arbeidsgiverne refunderer løpende de faktiske utbetalingene. AFP etter fylte 65 år er en 100 prosent utjevningsordning for arbeidsgivere med aktive medlemmer i henhold til SGS 2020 og forsikringsvilkårene. Arbeidsgiverne refunderer dermed alle faktiske utbetalinger til AFP mellom 62 og 67 år.

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som er opptjent i året. Avgitt gjenforsikringspremie vises som egen linje i resultatregnskapet.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskassens ansatte omfattes av pensjonskassens kollektive pensjonsordning på lik linje med andre medlemmer. Pensjonsordningen er ytelsesbasert i henhold til SGS 2020. Den tilfredsstiller kravene i Lov om obligatorisk tjenstepensjon. Årets pensjonskostnad tilsvarer betalt arbeidsgiverpremie, korrigert for estimert endring i påløpt forpliktelse med fradrag for den tilordnede andelen av TKPs totale forsikringsfond, beregnet etter IAS 19 om ytelser til ansatte. I den påløpte forpliktelsen inngår fremtidig AFP-ytelser. Det er videre gjort påslag for arbeidsgiveravgift.

Skatt

Pensjonskasser skattlegges etter samme regelverk som for livsforsikringsselskaper. Formuesskatt til staten utgjør 0,15 prosent av ligningsmessig nettoformue. Skattemessig resultat fremkommer etter at det tas hensyn til permanente forskjeller og endring i midlertidige forskjeller mellom finans- og skatteregnskap.

Skattlegging av inntekter og kostnader knyttet til eiendeler i kollektivporteføljen foretas i samsvar med regnskapslovgivningen. Dette gjelder også investeringer i deltakerlignede selskaper. At skattlegging følger regnskap innebærer bl.a. at verdiendringer på finansielle omløpsmidler tilhørende kollektivporteføljen ikke skal tilbakeføres for skatteformål. Pensjonsforetak får fradrag for avsetninger til kursreguleringsfond, men avsetninger til risikoutjevningfondet er ikke fradragsberettiget. Risikoutjevningfondet ved utgangen av 2017 er ført til en egen konto som kommer til beskatning senest ved virksomhetens opphør.

Inntekter og kostnader knyttet til selskapsporteføljen skattlegges etter ordinære skatteregler. Fritaksmetoden gjelder kun for aksjer mv. som inngår i selskapsporteføljen. Fritaksmodellen innebærer skattefritak for opptjente inntekter fra aksjegevinst og -utbytte, men på den annen side ikke fradragsrett for aksjetap.

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Alle tallene i regnskap og noter er presentert i hele tusen kroner (TNOK) dersom ikke annet er angitt.

Note 1 – Kapitalavkastning

	2021	2020	2019	2018	2017
Resultatført avkastning	2,85 %	2,74 %	3,66 %	1,95 %	2,56 %
Verdijustert avkastning	8,06 %	5,47 %	7,07 %	1,42 %	4,88 %

TKP har felles forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen. Avkastningen for kollektiv- og selskapsporteføljen er dermed identisk, og er beregnet etter Modifisert Dietz. Verdijustert avkastning er eksklusive endringer i markedsverdi for investeringer til amortisert kost. Avkastningen på investeringer i fond bokføres etter nettoprinsippet, dvs. etter fradrag for forvaltningskostnader

Note 2 - Fordringer på og investeringer i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for

	Premiefordringer		Lån/verdipapirer	
	2021	2020	2021	2020
Trondheim kommune	8 344	8 325	0	0
Andre arbeidsgivere	1 203	3 374	0	0
Sum	9 547	11 699	0	0
Herav selskapsporteføljen	900	1 097	0	0
Herav kollektivporteføljen	8 646	10 602	0	0

Note 3 - Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi

	Selskapsportefølje		Kollektivportefølje	
	2021	2020	2021	2020
Bank	50 441	100 398	484 463	969 938
Utlån	2 869	177	27 554	1 712
Andre fordringer	0	0	0	520
Sum	53 310	100 575	512 017	972 170

Andre fordringer per 31.12.2020 er ikke mottatt oppgjør ved salg av en andel i et private equity-fond. Selskapsporteføljens andel (54) av samme oppgjør er presentert som andre fordringer i post 3.2.

Note 4 - Aksjer og andeler

Fellesportefølje	Kostpris	Balanseført verdi
Aksjer og andeler i norske selskaper:		
Olav Thon Eiendomsselskap ASA	33 304	129 100
Pareto PE II IS/AS	300	499
DNB Private Equity III IS/AS	19 129	90 761
DNB Private Equity IV IS/AS	67 063	100 874
DNB Private Equity VII IS/AS	13 278	12 698
Argentum 2017 IS	25 399	46 477
Argentum 2018 AS	10 955	20 610
Argentum 2019 IS	12 879	19 793
Argentum 2020 IS	10 866	11 930
NBNP 2 AS	2 564	2 420
Sum aksjer og andeler i norske selskaper	195 737	435 162
Aksjer og andeler i utenlandske selskaper:		
Revelop IV AB	10 502	53 600
Saga III	0	1 615
Saga IV	0	14 626
Saga VI	67 190	179 874
Saga VII	49 553	55 079
Saga VIII	13 185	13 596
Storebrand Emerging Private Equity Markets 2007 B-2	3 694	1 977
Storebrand International Private Equity X Ltd	7 668	13 646
Storebrand International Private Equity XI Ltd	11 561	25 952
Storebrand International Private Equity XII Ltd	11 710	25 811
Storebrand International Private Equity 13 Ltd	11 039	34 499
Storebrand International Private Equity 16 Ltd	20 189	39 760
Storebrand International Private Equity 17 Ltd	16 296	27 615
Storebrand International Private Equity 18 Ltd	17 500	23 573
Storebrand International Private Equity 19 Ltd	16 500	19 252
Cubera International Private Equity 20	10 802	10 694
Cubera IX LP	18 946	21 341
Sum aksjer og andeler i utenlandske selskaper	286 334	562 511
Andeler i eiendomsfond:		
Pareto Eiendomsfellesskap IS/AS	373 526	531 566
Pareto Eiendomsfellesskap II IS/AS	149 999	187 061
DEAS Eiendomsfond Norge I IS/AS	330 923	395 371
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	409 466	476 503
DNB Scandinavian Property Fund IS/HM AS	150 000	177 385
Union Core Real Estate Fund IS/AS	224 968	261 768
Sum andeler i eiendomsfond	1 638 882	2 029 654

Andeler i norske aksjefond:

Pareto Aksje Norge	150 000	220 495
KLP AksjeNorge Indeks I	140 677	296 334
Landkreditt Utbytte	100 091	145 474
Danske Invest Norske Aksjer Institusjonelle	105 380	159 286
Danske Invest Index Norway Restricted	70 000	67 461

Sum andeler i norske aksjefond**566 148****889 051****Andeler i utenlandske aksjefond:**

KLP AksjeGlobal Indeks I	333 829	608 447
KLP AksjeGlobal Indeks II	150 000	150 028
KLP AksjeGlobal Indeks V	405 437	575 071
Lancelot Camelot	66 651	223 887
Aberdeen Emerging Markets Equity Ethical Fund	131 919	159 699
Keel Longhorn (NOK)	51 131	95 220
AKO Global L/O H2N CF 1	250 000	417 155
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	100 940	267 726
Nordea Stabile Aksjer Global	297 465	403 130
Nordea Stabile EM Aksjer Etisk	106 227	110 536
DnB Global Marked Valutasikret C	240 000	352 043
DnB Disruptive Oppurtunities	30 000	56 377
DNB Klima Indeks A	75 001	82 133
Generation IM Global Equity	32 255	50 377
Storebrand Global ESG A	100 000	107 168
Storebrand Global Indeks Valutasikret	100 000	103 201

Sum andeler i utenlandske aksjefond**2 470 854****3 762 197****Sum aksjer og andeler****5 157 959****7 678 574****Herav selskapsporteføljen****724 090****Herav kollektivporteføljen****6 954 485**

Porteføljen er godt diversifisert, og er spredt på ulike aktivaklasser, forvaltere og regioner. Underliggende beholdning i norske og utenlandske aksjefond samt aksjene i Olav Thon Eiendomsselskap ASA anses som børsnoterte verdipapirer, og utgjør 62 prosent av den totale beholdningen av aksjer og andeler. Alle de seks eiendomsfondene er uten belåning og anses som eiendomsseksponeering. Det foretas verdivurderinger flere ganger i året av to eller tre uavhengige takstfirmaer/meglerfirmaer.

DEAS Eiendomsfond Norge I eier 31 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 61 %, handel 13 %, lager 19 %, annet 7 %. Geografisk fordeling: Oslo 55 %, Oslo-området 23 %, Trondheim 10 %, Bergen 8 %, Stavanger 1 % og andre 3 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 6,3 år.

Pareto Eiendomsfelleskap eier 29 eiendommer i følgende segmenter: Lager/logistikk 92 %, terminal/logistikk 8 %. Geografisk fordeling: Stor-Oslo 98 % og Østlandet for øvrig 2 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 9,9 år.

Pareto Eiendomsfelleskap II eier 18 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 52 %, handel 26 %, og lager 22 %. Geografisk fordeling: Oslo 19 %, Romerike 39 % og for øvrig 42 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 9,6 år.

Storebrand Eiendomsfond Norge eier 20 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 47 %, lager/logistikk 29 %, handel 11 % og hotell 13 %. Geografisk fordeling: Stor-Oslo 35 %, Østlandet for øvrig 42 %, Bergen 13 % og Stavanger 10 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 8,1 år.

DNB Scandinavian Property Fund eier 13 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 76 %, handel 13 %, hotell 5 %, annet 6 %. Geografisk fordeling: Norge 94 % (herav Oslo 72%) og Sverige 6 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 5,1 år.

Union Core Real Estate Fund eier 13 eiendommer i segmentene: Kontor 43 %, undervisning 18 %, kombinasjon 6 %, servering/handel 15 %, helse/omsorg 14 % og annet 4 %. Geografisk fordeling: Oslo 36 %, Stor-Oslo 26 %, Trondheim 6 %, Bergen 5 %, Stavanger 13 % og Østlandet 14 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 7,1 år.

Utviklingen i verdi av andelene i eiendomsselskapene gjennom året har vært som følger:

	Inngående balanse	Tilgang og avgang i året	Verdiregulering i året	Utgående balanse
DEAS Eiendomsfond I	194 969	170 000	30 402	395 371
Pareto Eiendomsfelleskap	462 103	0	69 463	531 566
Storebrand Eiendomsfond Norge	447 021	0	29 483	476 503
DNB Scandinavian Property Fund	170 041	0	7 344	177 385
Union Core Real Estate Fund	247 275	0	14 492	261 768
Pareto Eiendomsfelleskap II	175 616	0	11 445	187 061
Sum	1 697 025	170 000	162 629	2 029 654
Herav selskapsporteføljen				191 396
Herav kollektivporteføljen				1 838 258

Note 5 - Ansvarlig lånekapital i andre foretak

Fellesportefølje	Balanseført verdi	
	2021	2020
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi:		
DNB Bank ASA 20/30 FRN C SUB	20 966	21 170
Landkreditt Bank AS 18/28 FRN C SUB	23 287	23 321
Spb Østlandet 18/28 FRN C SUB	25 272	25 360
Spb Øst 18/28 FRN C SUB	20 171	20 209
Spb Sogn og Fjordane 18/28 FRN C SUB	10 118	0
Sum	99 814	90 060

TKP har også eksponering i ansvarlig lånekapital i andre finansinstitusjoner gjennom plasseringen i obligasjonsfondet DNB Obligasjon E. Av investeringen i DNB Obligasjon E utgjør ansvarlig lånekapital henholdsvis 105 og 100 millioner kroner ved utgangen av 2021 og 2020.

Note 6 - Andre forpliktelser

	2021	2020
Skattetrekk pensjoner og ansatte	13 300	11 887
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	933	870
Feriepenger og styrehonorar	2 082	2 088
Annen kortsiktig gjeld	1 493	1 026
Sum	17 808	15 871

Skattetrekksmidlene er bundet på egen bankkonto.

Note 7 – Utbetalte pensjoner

	2021	2020
Utbetalt direkte til forsikrede medlemmer/pensjonister:		
Vedtektsbestemte ytelser:		
Alderspensjon inkl. AFP 65-66 år	379 026	350 178
Uførepensjon	94 295	92 001
Ektefellepensjon	44 370	43 112
Barnpensjon	2 576	2 617
Sum	520 267	487 908
Førtids- og bevilgningspensjoner:		
AFP 62-64 år	37 984	35 362
Bevilgningspensjoner	65	63
Sum	38 049	35 425
Sum utbetalt direkte til pensjonister	558 316	523 333
Utbetalte refusjoner i henhold til overføringsavtalen		
Alderspensjon inkl. AFP 65-66 år	38 118	35 534
Uførepensjon	6 431	5 222
Ektefellepensjon	2 317	1 897
Barnpensjon	95	95
Sum	46 961	42 748
Sum brutto utbetalte pensjoner	605 277	566 081
Mottatte refusjoner i henhold til overføringsavtalen		
Alderspensjon	31 661	28 782
Uførepensjon	5 612	5 186
Ektefellepensjon	4 234	3 571
Barnpensjon	162	137
Sum	41 669	37 676
Sum netto utbetalte pensjoner	563 608	528 405

Note 8 - Endringer i forsikringsforpliktelse

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Kursreg.- fond	Premie- fond
Inngående balanse	11 812 627	901 705	1 573 146	939 726
<i>Resultatførte endr. i forsikringsforpliktelse:</i>				
Netto resultatførte avsetninger	1 012 821	79 268	854 823	17 327
Overskudd på avkastningsresultat	0	0	0	7 380
Korrigerings av resultat 2020	0	0	0	82 620
Sum resultatførte endringer	1 012 821	79 268	854 823	107 327
<i>Ikke resultatførte endr. i forsikringsforpliktelse:</i>				
Overføringer mellom fond	0	0	0	-302 594
overføringer til/fra selskapet	0	0	0	0
Sum ikke resultatførte endringer	0	0	0	-302 594
Utgående balanse	12 825 448	980 973	2 427 969	744 459

I årsregnskapet for 2020 ble premiereserven økt med 49,2 millioner kroner for å ta hensyn til nettoeffekten av ny dødelighetstariff og frigjøringen som følge av endringer i levealdersjusteringen. Finanstilsynet mener at endringer i ytelse som følge av endringer i levealdersjusteringen ikke er en del av verken risikopremie eller risikokostnad. Dette avviker fra Finanstilsynets tidligere praksis. Frigjøringen på 82,6 millioner kroner er derfor tilført kundenes premiefond i årsregnskapet for 2021.

Note 9 - Forsikringsforpliktelse – bransjefordeling

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninger	Kursreg.- fond	Premie- fond
Totalt	12 825 448	980 973	2 427 969	744 459
Herav hovedbransje:				
Kollektiv pensjonsforsikring for Kommuner, herunder institusjoner o.l.	12 825 448	980 973	2 427 969	744 459
Herav delbransje:				
Ytelsesbaserte pensjonsordninger Uten investeringsvalg	12 825 448	980 973	2 427 969	744 459

Note 10 - Solvensmargin

	2021	2020
Kjernekapital	1 408 820	1 322 136
Evigvarende ansvarlig lån	100 575	100 575
Tilleggsavsetninger (50 %)	490 487	450 853
Risikoutjevningfond (50 %)	1 501	47 262
Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-26 998	-23 835
Solvensmarginkapital	1 974 385	1 896 991
Solvensmarginkrav	567 142	532 951
Kapital i prosent av krav	348,1 %	355,9 %

Note 11 - Lønns- og pensjonskostnader egne ansatte

Antall ansatte i pensjonskassen pr. 31.12.2021: 13. Gjennomsnitt i 2021: 13,9 årsverk.

I administrasjonskostnader inngår endringer i pensjonsforpliktelser for kassens egne ansatte, i samsvar med beskrivelse i regnskapsprinsipper. Følgende forutsetninger gjelder: Dødelighet og uførhet som i kassens forsikringstekniske beregningsgrunnlag totalt.

Økonomiske forutsetninger	31.12.2021	31.12.2020
Diskonteringsrente	1,90 %	1,70 %
Forventet avkastning	1,90 %	1,70 %
Årlig lønnsvekst	2,75 %	2,25 %
Årlig G-regulering	2,50 %	2,00 %
Pensjonsregulering	1,73 %	1,24 %

Sammensetning av årets pensjonskostnad	2021	2020
Nåverdi av årets opptjening	1 978	1 484
Rentekostnad	730	829
Brutto pensjonskostnad	2 708	2 313
Forventet avkastning	-591	-669
Administrasjonskostnad/rentegarantipremie	100	141
Arbeidsgiveravgift	222	247
Netto pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	2 439	2 032
Andre resultatkomponenter	4 808	-786
Samlet pensjonskostnad	7 246	1 245

Balansført forpliktelse pr. 31.12:	2021	2020
	(beste estimat)	(beste estimat)
Brutto påløpt forpliktelse	50 061	41 426
Pensjonsmidler	-40 284	-35 862
Netto påløpt forpliktelse	9 777	5 564
Arbeidsgiveravgift	1 379	784
Balansført netto forpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	11 156	6 348

Note 12 - Ytelser og lån til ledende ansatte og styret

Opptjente ytelser til ledende ansatte og styret i 2021	Lønn og honorar	Pensjonskostnader	Naturalytelser	Totalt
Styret:				
Ida Espolin Johnson	166,2	0	0	166,2
Svein Sivertsen, nestleder (fra 15.2.2021)	83,1	0	0	83,1
Kjersti Aas	83,1	0	0	83,1
Ragnar Torvik, nestleder (til 15.2.2021)	83,1	0	0	83,1
Roger Mogseth	83,1	0	0	83,1
Ferhat Güven	83,1	0	0	83,1
Sonia Tangen	83,1	0	0	83,1
Sum	664,8	0	0	664,8
Helge Rudi, daglig leder (1.1.2021 - 30.6.2021)	804,7	220,2	2,6	1 027,5
Hilde Aunvåg, daglig leder (1.7.2021 - 31.12.2021)	775,0	66,3	2,9	844,2

Hilde Aunvåg tiltrådte som assisterende daglig leder 8. mars 2021, og Helge Rudi avsluttet ansettelsesforholdet i TKP 31. august 2021.

Det er ikke utbetalt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester til styrets medlemmer. Det foreligger ingen avtale som innebærer forpliktelser til å gi særskilt vederlag ved fratredelse, opphør eller endring av ansettelsesforholdet for daglig leder eller andre ansatte. Det samme gjelder for styrets medlemmer.

Det er heller ikke inngått avtale om bonuser, overskuddsdeling, opsjoner eller lignende til fordel for styret, daglig leder eller andre ansatte. Opplysningene er vurdert å tilfredsstille de krav som følger av godtgjørelsesforskriften.

Det er ikke gitt lån, forskuddsbetaling eller stilt sikkerhet for lån til daglig leder, øvrige ansatte eller styremedlemmer.

Note 13 - Forsikringsrelaterte driftskostnader og andre kostnader

I forsikringsrelaterte driftskostnader inngår revisjonshonorar med (inkl. mva)	2021	2020
Lovpålagt revisjon	447	411
Annen bistand	19	11
Totalt honorar til revisor	466	422
I andre kostnader inngår formuesskatt med:		
Sum brutto ligningsformue	18 400 000	16 637 600
Skattemessig gjeld	-17 100 000	-15 437 600
Netto ligningsformue	1 300 000	1 200 000
Årets formuesskatt	1 950	1 800
Differanse avsatt og utlignet formuesskatt tidligere år	-191	-411
Sum kostnad	1 759	1 389

Note 14 – Skattekostnad

Skattemessig næringsinntekt og betalbar inntektsskatt	2021	2020
Totalresultat	29 020	64 249
Forskjeller mellom regnskap og skattemessig næringsinntekt		
Utbytte fra aksjer og fond	-985	-475
Aksjegevinster og -tap	-3 950	-7 609
3 % av netto skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	30	14
Verdiendring i finansielle omløpsmidler	-88 970	-43 111
Rente på iliknet skatt	0	1
Endring i pensjonsforpliktelser egne ansatte	4 808	-786
Overført fra risikoutjevningfond	0	0
Formuesskatt	1 759	1 389
Skattemessig næringsinntekt	-58 288	13 672
Korreksjon vedrørende tidligere år	-10 784	-5 683
Økning (+) Bruk av (-) fremførbart underskudd	69 072	-7 989
Grunnlag for beregnet inntektsskatt	0	0
Betalbar inntektsskatt (25 % skatt av beregningsgrunnlag)	0	0

Utsatt skatt	2021	2020
<i>Midlertidige forskjeller:</i>		
Netto pensjonsforpliktelser egne ansatte	11 156	6 348
Risikoutjevningfond	-80 837	-80 837
Finansielle eiendeler	-14 106	-28 429
<i>Andre forskjeller:</i>		
Fremførbart underskudd i inntekt	498 771	429 699
Netto forskjeller (grunnlag for utsatt skatt)	414 984	326 781
Utsatt skattefordel (25 % av grunnlaget)	103 746	81 695
Herav balanseført utsatt skattefordel	0	0

Skattereglene medfører usikkerhet om faktisk utnyttelse av fremførbart underskudd. Dette gjelder både effekten av nye skatteregler over tid, mulige endringer i regnskapsregelverket og fremtidig skattemessig inntekt. Mulig utsatt skattefordel balanseføres derfor ikke.

Note 15 - Resultatanalyse

Analysen gjelder i sin helhet følgende: Hovedbransje: Kollektiv pensjonsforsikring for kommuner, herunder institusjoner o.l. Delbransje: Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg:

	2021	2020
Verdijustert avkastning	1 254 711	790 175
Garantert rente	-310 546	-281 612
Risikoresultat	-13 143	-40 055
Administrasjonsresultat	-9	7 768
Rentegarantipremie	3 500	18 000
Sum resultatelementer	934 513	494 276
Til (-)/fra(+) kursreguleringsfond	-854 823	-426 887
Resultat til fordeling	79 690	67 390
Til(-)/fra(+) tilleggsavsetninger	-79 268	-76 363
Tilført kundenes premiefond av risikoresultat	0	0
Avkastning premiefond utover garantert rente	-7 380	-1 725
Endring i levealdersjustering i 2020 overført til premiefond	-82 620	0
Resultat av teknisk regnskap	-89 578	-10 697
Spesifikasjon administrasjonsresultat:		
Beregningsmessige omkostninger	57 169	49 506
Herav til administrasjonsreserve	-21 301	-7 757
Årets faktiske kostnader	-35 877	-33 981
Administrasjonsresultat	-9	7 768
Spesifikasjon risikoresultat		
Risikoresultat død	1 870	0
Risikoresultat overlevelse/levealder	7 590	-39 858
Risikoresultat uførhet	-22 410	0
Reassuranseresultat	-192	-197
Risikoresultat	-13 143	-40 055

Risikoresultatet viser hvordan dødelighet, levealder og uførhet avviker fra det som er forventet. Det svake risikoresultatet i 2021 skyldes økende antall uføre som andel av medlemsbestanden. I 2018 og 2019 har risikoresultat uførhet vært positivt. Det vil bli arbeidet videre med å kartlegge årsaken til den store variasjonen i risikoresultatet for uførhet.

Overgangen fra tidligere dødelighetstariff (K2013) til ny dødelighetstariff (K2021_KLP) økte reservekravet i pensjonskassen med 130,4 millioner kroner i 2020. Risikooverskuddet for 2020 var 7,7 millioner kroner og frigjorte reserver som følge av levealdersjustering utgjorde 82,6 millioner kroner. I tillegg belastet pensjonskassen risikoutjevningfondet med 40,1 millioner kroner i forbindelse med regnskapsavleggelsen for 2020. Finanstilsynet mener at endringer i ytelser som følge av endringer i levealdersjusteringen ikke er en del av verken risikopremie eller risikokostnad. Dette avviker fra Finanstilsynets tidligere praksis. Frigjøringen på 82,6 millioner kroner er derfor tilført kundenes premiefond og belastet risikoutjevningfondet og annen egenkapital med henholdsvis 81,1 og 1,5 millioner kroner i årsregnskapet for 2021. Risikoutjevningfondet er redusert fra 94,5 millioner kroner til 3,0 millioner kroner i 2021 som følge av korleksjonen knyttet til 2020-regnskapet, årets risikoresultat og tilført rente.

Premiesatsen for rentegaranti og administrasjon ble redusert fra 2021 samtidig som den årlige egenkapitaltilførselen ble økt. I pensjonskassens premietariff er det ikke eksplisitt inkludert noe fortjeneste-element for risiko, men tidligere sikkerhetsmargin i premietariffen er fjernet fra og med 2021. Vederlag for rentegaranti i 2021 og 2020 er henholdsvis 3,5 millioner kroner og 18,0 millioner kroner.

Note 16 - Flytting til og fra pensjonskassens pensjonsordning

	Tilgang 2021	Avgang 2021	Tilgang 2020	Avgang 2020
Premiereserve	0	0	443 193	0
Tilleggsavsetninger	0	0	82 470	0
Kursreguleringsfond	0	0	0	0
Premiefond	0	0	4 119	0
Totalt	0	0	529 782	0
Antall kontrakter	0	0	2	0

Tilgang i 2020 gjelder Klæbu kommune som ble sammenslått med Trondheim kommune 1.1.2020 og Klæbu Industrier KF. Begge kontraktene er overført fra KLP.

Note 17 - Poster utenom balansen

Kommitert, ikke innkalt kapital vedrørende private equity fond utgjør ved utgangen av året:

Selskap	2021	2020
Private equity (unoterte aksjer)		
Revelop IV AB	19 321	22 241
Revelop V PPL	91 093	126 450
DNB Private Equity III	13 211	12 441
DNB Private Equity IV	15 942	30 779
DNB Private Equity VII	17 049	28 368
Saga III	3 492	3 514
Saga IV	2 731	2 784
Saga VI	30 546	59 820
Saga VII	57 444	91 545
Saga VIII	93 224	104 597
Storebrand International Private Equity 16	3 750	3 750
Storebrand International Private Equity 17	6 250	7 500
Storebrand International Private Equity 18	7 500	15 000
Storebrand International Private Equity 19	13 500	22 500
Cubera International Private Equity 20	19 478	29 840
Cubera IX LP	30 597	49 472
Argentum 2017 IS	9 613	13 432
Argentum 2018 AS	7 498	10 409
Argentum 2019 IS	12 375	20 050
Argentum 2020 IS	19 372	31 411
Pareto PE II	5 056	5 056
Sum kommitert, ikke innkalt kapital	479 043	690 959

Note 18 - Beskrivelse av pensjonsordningen

Medlemskap

TKP er pensjonsordning for Trondheim kommunes arbeidstakere som oppfyller minstekravet for medlemskap. Andre foretak som kommunen har eller har hatt eierandel i, eller som har nær tilknytning til kommunen, herunder stiftelser, kan også ha pensjonsordning i TKP. Ved utgangen av 2021 har følgende enheter pensjonsordningen i TKP:

Enheter med aktive medlemmer:

- Trondheim kommune inkl. folkevalgte
- Olavsfestdagene i Trondheim
- Kong Carl Johans Arbeidsstiftelse
- Trondheim Parkering AS
- Stavne Trondheim KF

- Trondheim Havn IKS
- Trøndelag Brann- og redningstjeneste IKS
- Midt-Norge 110-sentral IKS
- Kunsthall Trondheim AS
- Kirkelig Fellesråd i Trondheim
- Stiftelsen Trondhjems Hospital
- Olavshallen AS
- Klæbu Industrier KF
- Trondheim kommunale pensjonskasse
- Personellservice Trøndelag (lukket ordning)
- Trondheim Kino AS (lukket ordning)
- TRV Gruppen AS (lukket ordning)
- Trondheim Renholdsverk AS (lukket ordning)
- Retura TRV AS (lukket ordning)

Enheter med kun oppsatte rettigheter og/eller pensjonister:

- Statkraft AS
- Statkraft Energi AS
- Tensio TS AS
- Statkraft Varme AS
- BUF-etat Region Midt-Norge (tidligere ansatte i Trondheim kommune)
- Trondhjems Asylselskap
- Svartlamon boligstiftelse

Som medlemmer av TKP regnes alle ansatte i Trondheim kommune og tilknyttede enheter. Unntatt fra medlemskap er ansatte som ved tiltredelsen har mindre enn tre år igjen til oppnådd aldersgrense for stillingen, og lærere og sykepleiere som er innmeldt i henholdsvis Statens pensjonskasse og Sykepleierordningen som administreres av KLP. Pensjonskassen driver også vedtektsfestet pensjonsordning for kommunens folkevalgte. Denne ordningen gjelder kun opptjening til og med 2013. De folkevalgte ble meldt inn på ordinære vilkår fra 1.1.2014.

Pensjonsytelser (for ansatte født før 1963 og for opptjening til 31.12.2019 for ansatte født i 1963 og senere)

Som offentlig tjenestepensjonsordning garanterer TKP en alderspensjon på 66 prosent av lønn (ytelsesordning), inntil 12 ganger folketrygdens grunnbeløp ved full opptjening. Full opptjening oppnås etter minimum 30 års medlemskap. I tillegg til alderspensjon omfatter pensjonsytelsene uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. Arbeidstakerne betaler selv 2 prosent av pensjonsgrunnlaget i pensjonspremie.

Avtalefestet pensjon (AFP) er en tariffestet arbeidsgiverpensjon som beregnes og utbetales av pensjonskassen, men som i sin helhet finansieres av arbeidsgiver. Begrunnelsen for dette er at pensjoner der ansatte uavhengig av pensjonsalder selv kan velge pensjoningstidspunkt, ikke er å anse som forsikringsbar ytelse. Dagens AFP utbetales bare i tidsrommet 62 år til 67 år, og reduseres i tillegg for all inntekt dersom den er beregnet etter folketrygdens regler.

Ved fratreden uten rett til straks begynnende pensjon, gir tre års medlems tid eller mer en oppsatt rett til fremtidig pensjon. Pensjonsutbetalingene reguleres i takt med folketrygdens grunnbeløp. Pensjonene fra TKP samordnes med andre offentlige pensjons- og trygdeytelser i henhold til lov om samordning av 1957 med tilhørende forskrifter.

Pensjonsytelser (for ansatte født i 1963 og senere, for opptjening fra 1.1.2020)

Opptjening til alderspensjon i den nye offentlige tjenstepensjon er en «alleårsmodell». Medlemmet tjener opp alderspensjon hvert år en er i arbeid fram til fylte 75 år. Medlemmet kan starte uttak av alderspensjon mellom 62 og 75 år, og den blir ikke avkortet mot lønn. Pensjon fra den nye ordningen skal beregnes uavhengig av folketrygden, og blir derfor omtalt som en påslagsordning. Medlemmer som pr. 1.1.2020 har opptjening i den tidligere bruttoordningen, beholder denne i tillegg.

Alderspensjon tjenes opp ved at 5,7 prosent av pensjonsgrunnlaget mellom 0 og 12 G legges i en pensjonsbeholdning for tjenstepensjonsordningen. Det er en tilleggssats på 18,1 prosent for pensjonsgrunnlaget mellom 7,1 og 12 G. Tillegg til alderspensjonen i form av betinget tjenstepensjon tjenes opp med 3,0 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 7,1 G. Betinget tjenstepensjon kommer ikke til utbetaling dersom forsikrede har rett til AFP. Oppspart pensjonsbeholdning skal ved uttak av alderspensjon deles på et delingstall. Delingstallet er medlemmets antatte forventede gjenværende levealder. I tillegg til alderspensjon omfatter pensjonsytelsene uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. Arbeidstakerne betaler selv 2 prosent av pensjonsgrunnlaget i pensjonspremie.

Ved fratreden uten rett til straks begynnende pensjon, gir 1 års medlems tid eller mer i den nye offentlige tjenstepensjon en oppsatt rett til fremtidig pensjon. Pensjonsutbetalingene reguleres i takt med folketrygdens grunnbeløp.

I regelverket som trådte i kraft 1.1.2020 er det også vedtatt at AFP skal være en livsvarig pensjon som kommer i tillegg til alderspensjon fra den offentlige tjenstepensjonsordningen og folketrygden, på linje med AFP i privat sektor. Den kan tidligst tas ut fra 62 år, og senest fra 70 år. Endelig regelverk for ny AFP i offentlig sektor er enda ikke kommet på plass som følge av at AFP i privat sektor ikke er ferdigforhandlet.

Pensjonsytelser ved medlemskap i flere offentlige pensjonsordninger.

TKP har inngått overføringsavtale med Statens Pensjonskasse og de øvrige pensjonsordningene i kommunal sektor. Avtalen sikrer at arbeidstakere som har vært medlem av flere offentlige pensjonsordninger, får pensjon fra siste ordning som om de hele tiden har vært medlem av en og samme ordning. Overføringsavtalens Sikringsordning skal sikre pensjonsrettigheter opparbeidet hos arbeidsgivere som opphører. Administrasjon av Overføringsavtalen og Sikringsordningen finansieres av arbeidsgiver ved egen avgift.

Utvikling i medlemsbestanden	Antall 2021	Antall 2020	Endring
Aktive	14 465	14 130	335
Oppsatte med rett	9 584	7 482	2 102
Oppsatte uten rett*	25 935	26 415	-480
Sum aktive og oppsatte	49 984	48 027	1 957
Alderspensjon	6 051	5 738	313
AFP og tidligpensjon	496	487	9
Uførepensjon	2 588	2 448	140
Ektefellepensjon	902	895	7
Barnpensjon	56	60	-4
Antall pensjoner i alt	10 093	9 628	465
Totalt antall	60 077	57 655	2 422

* Oppsatte uten rett inneholder personer med tjenestetid mindre enn 3 år.

Note 19 - Virkningen av endringer i forutsetninger

Det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget følger dødelighetsforutsetningene i K2021_KLP. Grunnlaget for fastsettelsen av uføretariffen (KFSU2015) er uføreerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP FS som aktuar. Grunnlagsrenten var 2,35 prosent i 2021

- Reduseres dødeligheten med 10 prosent vil premiereserven i pensjonskassen øke med 286 millioner kroner (2,23 prosent)
- Økes uførehypptigheten med 20 prosent vil premiereserve i pensjonskassen øke med 55,8 millioner kroner (0,44 prosent)

En reduksjon i dødeligheten med 10 prosent betyr at en nyfødt vil leve ca ett år lengre enn i dag, og en 67-åring vil leve ca. 0,8 år lengre enn i dag. En økning av uførehypptigheten med 20 prosent vil si at antall nye uføretilfeller øker med 20 prosent.

Note 20 - Transaksjoner med nærstående parter

Trondheim kommunale pensjonskasse ble opprettet 1.1.1913 av bystyret i Trondheim kommune. Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmene og deres etterlatte.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med egen regnskapsføring. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra kommunens og konsernenhetenes midler, og hefter ikke for deres forpliktelser. Fem av styremedlemmene utnevnes av Trondheim bystyre, og to av arbeidstakernes organisasjoner.

Trondheim kommunale pensjonskasse tok opp et ansvarlig lån på 100 millioner kroner fra Trondheim kommune i november 2016. Lånet løper til en årlig fast rente på 4,20 prosent, og det er kostnadsført rente med 4,2 millioner kroner i 2021, jf. note 28

Premiefondet er tilført 2,0 prosent garantert rente samt overskudd på avkastningsresultatet med til sammen ca. 24,7 millioner kroner i 2021, og ca. 6,3 millioner kroner i 2020. Premiefondet ved utgangen av 2021 utgjør 744,4 millioner kroner mot 939,7 millioner kroner ved utgangen av 2020, jf. note 8.

Trondheim kommunale pensjonskasse ble tilført kjernekapital i form av eiendom (tingsinnskudd) i 2013, og eiendommene leies ut til Trondheim kommune på en 50 års leieavtale. I henhold til leieavtalen er leietaker ansvarlig for forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommene. I 2021 har Trondheim kommune betalt en leie på 21,3 millioner kroner mot 20,8 millioner kroner i 2020.

Fordringer på og investeringer i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for framgår av note 2.

Pensjonskassen er fakturert for innkjøp av IKT-tjenester fra Trondheim kommune i 2020 med 223 tusen kroner.

TKP ivaretar tjenestepensjonsordningen for ansatte i Trondheim kommune, og Trondheim kommune må følgelig betale arbeidsgiverdelen av pensjonspremien. Nødvendig forsikringsteknisk premie beregnes av TKPs aktuar, og fastsettes av styret i TKP i samsvar med aktuars anbefaling. Forfalte brutto premier består av:

	2021	2020
Normalpremie fratrukket arbeidstakerandel (9,12 %/9,37 %)	497 371	489 163
Avregning ikke-forsikringsbare ytelser	-5 897	0
Reguleringspremie	615 000	140 000
Refusjoner for AFP og bevilgningspensjoner	90 608	84 338
Rentegarantipremie	3 500	18 000
Sum arbeidsgiverpremie	1 200 582	731 501
Arbeidstakernes medlemsinnskudd (2,00%)	109 045	104 434
Sum forfalt premie	1 309 627	835 935

Note 21 - Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter

Den finansielle risikoen i pensjonskassen er knyttet til evnen til å innfri den årlige avkastningsgarantien. I tillegg skal pensjonskassen kunne tåle betydelig markedsfall uten å komme i konflikt med kravene til solvenskapitaldekning, og ha en forsvarlig risikostyring. TKP har valgt en forvaltningsstrategi som søker å utnytte at aktivaklassene normalt svinger noe i utakt, slik at det kan oppnås høyere totalavkastning til moderat risiko. Kollektiv- og selskapsporteføljene forvaltes under ett, og består primært av rentebærende investeringer inkludert obligasjoner som måles til amortisert kost. For øvrig består porteføljen av norske og internasjonale børsnoterte aksjer (i all hovedsak aksjefond) samt unoterte aksjer (primært private equity fond av fond). I tillegg er det investert i eiendomsfond og direkte eid eiendom.

De ulike aktiva er i ulik grad utsatt for finansiell risiko. Hovedformene for finansiell risiko er kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Kredittrisiko

Med kredittrisiko menes at en utsteder av et verdipapir eller en lånekunde ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser. Hoveddelen av obligasjonsporteføljen er obligasjoner med fortrinnsrett, kommuner og norske banker med god kapitaldekning. Pensjonskassen har i tillegg utarbeidet rammer for plassering per utsteder. Det er i meget begrenset grad foretatt direkteinvestering i obligasjoner med høy kredittrisiko.

Markedsrisiko (inkl. eiendoms-, rente- og valutarisiko)

Den aktivaklassen som er mest utsatt for markedsrisiko er aksjer. Aksjemarkedsrisikoen søkes redusert gjennom en balansert sammensetning av egenkapitalinstrumenter med ulik risikoprofil. Eiendomsrisiko er risiko for verdiendring på eksponering i fast eiendom.

Renterisiko er risiko for verdiendring på rentebærende instrumenter som følge av endringer i det generelle rentenivået. Dessuten kan kredittmarginen (krav til avkastning utover det generelle rentenivået) øke. I tillegg til endringer i det generelle rentenivået og kredittmarginen avhenger verdiendringen av durasjonen (gjennomsnittlig løpetid på kontantstrømmene) på plasseringene. Pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi inneholder fastsatte rammer for akseptabel renterisiko.

Valutarisiko er risiko for verdiendringer som følge av svingninger i valutakursene. For egenkapitalinstrumenter utgjør slik risiko normalt en mindre del av den totale svingningsrisikoen, og utgjør normalt en betydelig større del av den totale svingningsrisikoen for renteinstrumenter. Pensjonskassen valutasikrer derfor normalt investeringer i utenlandske rentepapirer. Om lag 50 prosent av utenlandske aksjeinvesteringer valutasikres; enten i valutasikrede fond eller gjennom egne valutaterminkontrakter. Den gjenværende valutarisikoen er en del av pensjonskassens generelle diversifiseringsstrategi.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at posisjoner ikke lar seg realisere innen en gitt frist uten betydelig prisavslag. Hoveddelen av pensjonskassens investeringer kan realiseres i løpet av kort tid. De minst likvide plasseringene (unoterte aksjer og eiendomsinvesteringer) utgjør en såpass begrenset del av pensjonskassens totale forvaltningskapital at pensjonskassens totale likviditet anses som meget god.

Solvenskapaldekning

Solvenskapaldekningen skal være minimum 100 prosent, og er definert som ansvarlig kapital delt på solvenskapitalkravet.

Kapitalkravet har utviklet seg slik i løpet av året:

Solvenskapitalkrav (millioner kr)	2021	2020
Renterisiko	326	165
Aksjerisiko	2 595	1 584
Eiendomsrisiko	597	510
Valutarisiko	561	273
Kredittmarginrisiko	582	641
Konsentrasjonsrisiko	6	6
Diversifiseringsgevinst - markedsrisiko	-933	-582
Sum markedsrisiko	3 733	2 596
Livsforsikringsrisiko	791	597
Motpartsrisiko	39	63
Diversifiseringsgevinst - totalrisiko	-547	-432
Operasjonell risiko	72	66
Justering utsatt skatt	-613	-434
Totalt	3 475	2 456

Det økte kapitalkravet i 2021 er hovedsakelig økt markedsrisiko som skyldes økt aksjerisiko som følge av økt aksjeeksponering og økt stressfaktor for aksjer.

Den ansvarlige kapitalen har utviklet seg slik i løpet av året:

Ansvarlig kapital	2021	2020
Innskutt egenkapital	1 299	1 243
Opptjent egenkapital	362	242
Risikoutjevningfond	3	95
Evigvarende ansvarlig lån	101	101
Tilleggsavsetninger	981	940
Kursreguleringsfond	2 428	1 573
Justeringer i avsetninger ved overgang til markedsverdier	461	134
Risikoreduserende effekt i beste estimat ved død og uførhet	89	103
Merverdier i porteføljer til amortisert kost	43	127
Totalt	5 767	4 558

Økt ansvarlig kapital skyldes primært økt kursreguleringsfond. Solvenskapitaldekningen er redusert fra 186 prosent ved starten av året til 166 prosent ved utgangen av 2021.

Note 22 - Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultatet

De finansielle instrumentene er klassifisert i tre ulike nivåer.

Nivå 1: Noterte priser i aktive markeder

Nivå 2: Ikke børsnoterte, observerbare priser enten direkte gjennom en markeds plass, eller indirekte gjennom innhentede priser

Nivå 3: Priser som ikke bygger på observerbare markedsdata.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Noterte norske aksjer	129 100	0	0	129 100
Aksjefond	0	4 651 247	0	4 651 247
Eiendomsfond	0	0	2 029 654	2 029 654
Private equity	0	0	868 573	868 573
Sum aksjer og andeler	129 100	4 651 247	2 898 227	7 678 574
Obligasjonsfond	0	978 727	0	978 727
Obligasjoner	2 724 235	3 367 753	87 064	6 179 052
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	2 724 235	4 346 480	87 064	7 157 779
Utlån og fordringer	0	565 327	0	565 327
Finansielle derivater (valutatimer)	0	-27 243	0	-27 243
Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi	2 853 335	9 535 811	2 985 291	15 374 437

Børsnoterte sertifikater, obligasjoner og aksjer er plassert i nivå 1. Sertifikater, obligasjoner notert på Alternativ Bond Market (ABM), bankinnskudd, fordring ved salg av verdipapir og valutaterminer er plassert i nivå 2. Unoterte obligasjoner, eiendomsfond og unoterte aksjer (private equity) er klassifisert i nivå 3.

For unoterte aksjer (private equity) baseres verdsettingen på siste rapporterte kurser fra forvalterne. Verdifastsettelsen vil derfor normalt være et kvartal forsinket. Verdsettingen av eiendomsfond baseres på mottatte rapporter fra forvalterne pr. 31.12.2021. For aksjefond og obligasjoner benyttes offisielle ligningskurser.

Note 23 - Investeringseiendommer

Trondheim kommunale pensjonskasse fikk tilført 286,5 millioner kroner i ny kjernekapital per 1.11.2013 i form av tre bygårder. Verdien inkl. realavkastningskrav ble fastsatt ved takst av to uavhengige meglere (Eiendomsmegler 1 Næringseiendom og BER Verdivurdering AS). Bygårdene leies ut til Trondheim kommune på en 50 års leieavtale. I henhold til leieavtalen er leietaker ansvarlig for forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommene. Årlig leie reguleres med 100 prosent av KPI. Trondheim kommune har rett til å kjøpe tilbake eiendommene til KPI-regulert kostpris når som helst i løpet av leieperioden. Eiendommene benyttes ikke av Trondheim kommunale pensjonskasse.

Eiendommene regnskapsføres til virkelig verdi i henhold til årsregnskapsforskriften § 3-4 og IAS 40. Verdsettingen er basert på diskontering av fremtidige kontantstrømmer fra den langsiktige leiekontrakten med Trondheim kommune. Både ved etablering av leiebeløpet i leieavtalen ved overføringen 1.11.2013 og ved verdsettelsen pr. 31.12.2013 er det anvendt et realavkastningskrav på de tre eiendommene på henholdsvis 5,8 prosent, 6,0 prosent og 6,2 prosent i samsvar med vurdering av uavhengig megler. Ved hvert senere årsskifte har uavhengig megler vurdert realavkastningskravet isolert sett til å være noe lavere, men dette anses ikke relevant for verdsettelsen som følge av bestemmelser i leieavtalen med Trondheim kommune. Det ble ikke foretatt noen verdiregulering i 2013. Verdireguleringen i årene deretter er lik den prosentvise endringen i leieinntekt siden Trondheim kommune har rett til å kjøpe tilbake eiendommene til KPI-regulert kostpris når som helst i løpet av leieperioden. Dette innebærer at samme realavkastningskrav er lagt til grunn for verdsettelsen i alle år etter ervervet av eiendommene. Mottatt leieinntekt fra Trondheim kommune i 2021 og 2020 er henholdsvis 21,3 og 20,8 millioner kroner. Det har ikke påløpt driftskostnader vedrørende investeringseiendommene siden leietaker dekker alle kostnader inklusive kommunale avgifter og forsikringer.

Utviklingen i verdi av investeringseiendommene gjennom året har vært som følger:

	Investeringseiendommer
Anskaffelsesverdi tidligere år	293 663
Verdiregulering tidligere år	50 258
Inngående balanse	343 921
Tilgang	0
Avgang	0
Verdiregulering i regnskapsåret	12 037
Utgående balanse	355 959
Herav selskapsporteføljen	33 567
Herav kollektivporteføljen	322 392

Note 24 - Investeringer som holdes til forfall

Debitorkategori	Pålydende verdi	Kostpris	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Gjenstående amortisering
Obligasjoner med fortrinnsrett	140 000	143 315	141 399	150 339	-3 411
Bank og finans (Senior og tier 3)	420 000	420 676	421 441	426 178	-1 441
Kommuner	210 000	216 639	211 273	210 866	-1 273
Statsforetak	130 000	130 000	130 000	133 001	0
Andre utstedere	921 000	927 669	921 883	958 714	-883
Sum	1 821 000	1 838 299	1 825 996	1 879 099	-4 996
Opptjente, ikke forfalte renter			39 728		
Sum investeringer som holdes til forfall			1 865 724		
Herav selskapsporteføljen			175 938		
Herav kollektivporteføljen			1 689 786		

Rentedurasjonen i hold til forfall porteføljen ved utgangen av 2021 var 3,4 år.

Note 25 - Obligasjoner og obligasjonsfond

Debitorkategori	Pålydende verdi	Kostpris	Balanseført verdi
Obligasjoner med fortrinnsrett	635 000	652 174	646 399
Bank og finans (Senior, tier 3 og ansvarlig lån)	3 582 000	3 572 305	3 590 802
Kommuner	968 000	968 126	975 050
Statsforetak	150 000	148 525	151 442
Andre utstedere	776 000	762 252	781 948
Sum	6 111 000	6 103 382	6 145 641
Opptjente, ikke forfalte renter			33 411
Sum obligasjoner enkeltpapirer			6 179 052
Obligasjonsfond			
Arctic Return		235 218	280 988
Danske Invest Global Realrente Obligasjon		99 374	123 064
DNB Obligasjon E		559 694	574 675
Sum obligasjonsfond		894 286	978 727
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning			7 157 779
Herav selskapsporteføljen			674 979
Herav kollektivporteføljen			6 482 801

Rentedurasjonen i porteføljen av enkeltpapirer og obligasjonsfond ved utgangen av 2021 var henholdsvis 1,6 år og 2,5 år. Den samlede rentedurasjon av obligasjoner og obligasjonsfond var 1,8 år.

Note 26 – Utlån og fordringer til amortisert kost (obligasjoner med pant)

Debitorkategori	Pålydende verdi	Kostpris	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Gjenstående amortisering
Andre utstedere	1 150 076	1 146 209	1 146 342	1 136 490	3 734
Sum	1 150 076	1 146 209	1 146 342	1 136 490	3 734
Opptjente, ikke forfalte renter			22 947		
Sum investeringer som holdes til forfall			1 169 289		
Herav selskapsporteføljen			110 264		
Herav kollektivporteføljen			1 059 025		

Rentedurasjonen i porteføljen av obligasjoner med pant i fast eiendom pr. 31.12.2021 var 3,8 år.

Note 27 - Finansielle derivater

Klassifisert som forpliktelse	Pålydende i utenlandsk valuta	Gjeld
Valutaavtale SEK	54 000	776
Valutaavtale EUR	23 300	-3 411
Valutaavtale USD	67 500	-24 609
Sum		-27 243
Herav selskapsporteføljen		-2 569
Herav kollektivporteføljen		-24 674

De inngåtte valutaterminavtalene (salg av utenlandsk valuta) per 31.12.2021 gjelder sikring av aksjeporteføljen i utenlandsk valuta gjennom 3-måneders terminkontrakter.

Note 28 - Evigvarende ansvarlig lån

TKP tok opp et evigvarende ansvarlig lån fra Trondheim kommune 11. november 2016 med en fast årlig rente lik 4,20 prosent, frem til en eventuell endring av vilkårene første gang ti år etter utbetalingsdato. TKP har innløsningsrett (call) til pari kurs første gang ti år etter låneopptak, og deretter hvert tiende år. Den årlige fastrenten består av 10-års swaprente på 1,65 prosent, og en kredittmargin på 2,55 prosent. Lånet skal etter hver ubenyttede innløsningsrett gis de markedsvilkår som da gjelder, dog slik at kredittmarginen maksimalt kan være 1,00 prosentpoeng høyere enn den opprinnelige kredittmarginen. Kostnadsført rente i 2021 utgjør 4,2 millioner kroner.

Note 29 - Reassuranse

TKP har tegnet reassuransekontrakt, Catastrophe Excess of loss Reinsurance med Arch Reinsurance Europe Underwriting DAC. Selskapets financial strength ratings er A+ fra både S&P og Fitch Ratings. Forsikringen dekker inntil 100 millioner kroner per definerte hendelse, og begrenses til to slike hendelser per kalenderår. Egenandelen per hendelse er 10 millioner kroner.

Note 30 – Innskutt egenkapital

Kjernekapitalinnskudd står tilbake for enhver annen forpliktelse pensjonskassen har eller måtte få, herunder ansvarlig lån. Kapitalinnskuddet kan nyttes til dekning av tap eller underskudd ved pensjonskassens løpende drift. Fordelingen av innskutt egenkapital på arbeidsgiverne er:

Arbeidsgiver	Innskutt egenkapital 31.12.2020	Innskudd i 2021	Innskutt egenkapital 31.12.2021
Trondheim kommune	1 239 833	50 292	1 290 125
Personellservice Trøndelag	55	94	149
Olavsfestdagene i Trondheim	26	38	64
Svartlamon Boligstiftelse	2	3	5
Kong Carl Johans arbeidsstiftelse	66	103	169
Stavne Trondheim KF	169	302	471
Trondheim Havn IKS	221	395	616
Trøndelag Brann- og redningstjeneste IKS	927	1 713	2 640
Midt-Norge 110-sentral IKS	155	246	401
Trondheim Parkering AS	1	6	7
Trondheim Kino AS	142	243	385
Kunsthall Trondheim AS	2	4	6
Kirkelig Fellesråd i Trondheim	419	709	1 128
Stiftelsen Trondhjems Hospital	525	820	1 345
Buf-etat Region Midt-Norge	41	61	102
Olavshallen AS	85	144	229
Trondhjems Asylselskap	72	105	177
TRV Gruppen AS	102	174	276
Trondheim Renholdsverk AS	200	349	549
Retura TRV AS	158	259	417
Klæbu Industrier KF	24	42	66
Sum innskutt egenkapital	1 243 225	56 102	1 299 327

Note 31 – Hendelser etter balansedagen

Russlands invasjon i Ukraina, og vestens etterfølgende økonomiske sanksjoner har bidratt til økt usikkerhet for den videre utvikling i verdensøkonomien. Etter invasjonen har det vært ikke ubetydelig nedgang i de internasjonale aksjemarkeder og betydelig økning i kredittpåslagene på rentepapirer som reduserer verdien av TKPs plasseringer i aksjer og obligasjoner. Det har ikke vært behov for å iverksette tiltak for å styrke solvenskapitaldekningen. Grunnlaget for fortsatt drift er derfor fortsatt til stede.

List of Signatures Page 1/1

Styrets beretning og årsregnskap 2021.pdf

Name	Method	Signed at
Sivertsen, Svein	BANKID	2022-03-18 18:41 GMT+01
Johnson, Ida M Espolin	BANKID	2022-03-18 18:19 GMT+01
Tangen, Sonia	BANKID	2022-03-18 16:26 GMT+01
Mogseth, Roger	BANKID_MOBILE	2022-03-18 16:09 GMT+01
Güven, Ferhat	BANKID_MOBILE	2022-03-18 16:05 GMT+01
Aunvåg, Hilde	BANKID	2022-03-21 08:27 GMT+01
Torvik, Ragnar	BANKID_MOBILE	2022-03-21 08:06 GMT+01
Aas, Kjersti	BANKID	2022-03-21 07:44 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 10E89864029B4527A607CFB9D19BA4F2

Trondheim kommunale Pensjonskasse

FORSIKRINGSTEKNISK OPPGJØR 31.12.2021

BESKRIVELSE	ANTALL		RESERVE	
	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021
Aktive	14 130	14 465	3 835 677 171	4 085 664 603
Fratrådte med rettighet	7 482	9 584	1 125 025 923	1 238 496 534
Fratrådte uten rettighet *	26 415	25 935	132 239 030	126 808 172
Sum aktive og fratrådte	48 027	49 984	5 092 942 124	5 450 969 309
Alderspensjonister	5 738	6 051	3 691 023 995	4 127 188 762
AFP og tidligpensjonister	487	496	364 096 958	378 921 752
Ektefellepensjonister	895	902	462 142 426	477 293 116
Barnepensjonister	60	56	11 463 934	10 864 000
Uførepensjonister	2 448	2 588	1 699 327 545	1 859 081 397
Sum pensjonister	9 628	10 093	6 228 054 858	6 853 349 027
Totalt	57 655	60 077	11 320 996 982	12 304 318 336
Administrasjonsreserve			339 629 909	369 129 550
IBNR-avsetning			152 000 000	152 000 000
Sum premiereserve			11 812 626 891	12 825 447 886
Samlet pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			5 145 153 335	5 413 069 320
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			364 000	374 000
Medianlønn blant aktive medlemmer			389 000	400 000
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for 100% aktive medlemmer			493 000	510 000
Medianlønn blant 100% aktive medlemmer			476 000	494 000

* Fratrådte uten rettighet inneholder medlemmer med tjenestetid mindre enn 3 år i bruttoordningen og tjenestetid mindre enn 1 år i påslagsordningen. Det er kun avsatt reserve for disse dersom de har fratrudd etter 31.12.2005.

Til styret i Trondheim Kommunale Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Trondheim Kommunale Pensjonskasses årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfylder årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Ålesund

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Trondheim, 23. mars 2022
KPMG AS

Sverre Einersen
Statsautorisert revisor

KLP Forsikringservice AS

Trondheim kommunale pensjonskasse
Att: Hilde Aunvåg
Hilde.Aunvag@tkp.no

Bergen 18. mars 2022

Aktuarerklæring

Trondheim kommunale pensjonskasse - 2021

Under henvisning til det fremlagte regnskapet for 2021 bekreftes det at de forsikringstekniske avsetninger er foretatt i samsvar med gjeldende beregningsgrunnlag som spesifisert i forsikringsvirksomhetsloven § 3-9 Premiereserve knyttet til kontraktfaste forpliktelse.

For dødelighet og sivilstandselementer er benyttet det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2021_KLP. Denne tariffen tar utgangspunkt i K2013 fastsatt av Finanstilsynet, men med en sterkere levealdersforbedring for menn.

For uførhet er det benyttet et eget grunnlag, KFSU2015, basert på uføererfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringservice som aktuar.

Pristariffene er meldt Finanstilsynet som angitt i forsikringsvirksomhetsloven § 3-7 Meldeplikt og tilsyn med pristariffer.

Med vennlig hilsen
For KLP Forsikringservice AS

Arnfinn Osmundsvaag
Ansvarshavende aktuar KLP FS

KLP Forsikringservice AS
Et selskap i KLP-konsernet AS
Org.nr: 967 096 676
Foretaksregisteret

KLP Forsikringservice AS
Dronning Eufemias gate 10
Pb. 400 Sentrum,
0103 Oslo

Kontaktinformasjon
arnfinn.osmundsvaag@klp.no
linda.elisabeth.johansen@klp.no
erik.falk@klp.no

2021

tkp Trondheim kommunale
pensjonskasse

Årsrapport 2021
Trondheim kommunale pensjonskasse

www.fagtrykk.no